Ժ. ՏԱՐԻ 2925 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 24 ՍԱՀՄԻ 4386 2 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1893 6 ՃԷՄԱԶԻԷԼ ԷՎՎԷԼ 1311 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌وولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան կանխիկ վճար	....	150
» »	Վեցամսեայ » »	....	75
» »	Եռամսեայ » »	....	40
Օտար երկիրներ	Տարեկան ֆրանք	....	56
» »	Վեցամսեայ »	....	28
Ընտիր թուղթի վրայ [illegible]	Տարեկան Օսմ. Ոսկի		2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ		Ղրուշ	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 2/14 ՆՈՅՄ. 1893.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ 1900Ի.— Կարգադիր մասնախումբն որոշեց զի 1900ին ի Փարիզ տեղի ունենալիք համաշխարհային արուեստահանդէսի վայրն ըլլայ դարձեալ Շան տը Մառս, ճիշդ մ'ալ ունենալով Ճարտարութեան Պալատն մէջ, որ 1855ի Արուեստահանդէսին առթիւ կառուցուած էր։ Քանի մը հանդէսք և մասնակի ցոյցեր ի Վէնսէն տեղի պիտի ունենան։ Մասնախումբը կը պահանջէ որ փութացուի Փարիզ քաղաքի տակէն շինուելիք երկաթուղին, որոյ վրայ 20 տարիէ հետէ կը խօսուի։ Շան տը Մառս ըլլալով նաև առաջիկայ Արուեստահանդէսին վայրն, Էյֆէլի Աշտարակին բաժնետէրք ուրախ պէտք է ըլլան. զի Արուեստահանդէսն այցելողներ այն առթիւ Աշտարակն ևս պիտի այցելեն։

ՌՈՒՍ ԲԱՆԱԿԻՆ մէջ հիմնական բարենորոգումներ ի գործ պիտի դրուին ի մօտոյ։ Ծեր զօրապետք և սպայք մի կողմ պիտի դրուին, և երիտասարդներ պիտի յաջորդեն անոնց։ Այն գերման աղանդաւորք որք իրենց կրօնային դաւանութեան պատճառաւ ցարդ զերծ կացուցուած էին զինուորութենէ, այսուհետեւ պիտի հարկադրուին զինուորական ծառայութեան, որով անոնցմէ շատեր պիտի մեկնին երկրէն։ Ռուս երկրագործաց լաւագոյն դասը կը կազմեն անոնք։ Ուրիշ զանազան տարերք որք ցարդ զինուորական ծառայութենէ զերծ էին, պիտի զրկուին այս առանձնաշնորհումէ, և պիտի ծառայեն բանակին մէջ։ Նախակրթարանի ուսուցիչներն ալ իրենց զինուորական ծառայութիւնը դպրոցական արձակուրդի ժամանակ կատարելու իրաւունքէն պիտի զրկուին։

ԱՆԳԼԻՈՅ Երեսփ. Ժողովը կը զբաղի, ընկալեալ հարցումներէ և հարցապնդումներէ զատ, այն կառավարական ծրագրով որ կը վերաբերի գիւղային խորհրդոց կազմութեան։ Անգլիոյ մէջ և Կալլեսի նահանգին մէջ, գիւղացիք իրենց ընտրած ներկայացուցչաց միջոցաւ իրենց տեղային գործերը կարգադրելու իրաւունքը չէին վայելեր ցարդ։ Պատուաւոր կալուածատերաց մէջէն ընտրեալ անձ մը և գաւառապետները ընտրական ժողովները կը կառավարէին նաև գիւղերն։ Այսուհետեւ, աւելի քան 300 հոգի պարունակող ամեն գիւղային շրջանակ, կամ 300 է պակաս հոգի պարունակող շրջանակներու ամեն խումբ, պիտի ունենայ ընտրեալ խորհուրդ մը, ամեն գաւառակ պիտի ունենայ գաւառակի խորհուրդ մը, որով տեղային գործերն (հանրային առողջութիւն, կրթութիւն, բարեգործութիւն, հանրային շինութիւն, ևն.) ուղղակի տեղացւոց ձեռամբ պիտի մատակարարուին։ Այս օրէնքով, կլատսթոնեան վարչութիւնը կը յուսայ ևս աւելի գրաւել գիւղացւոց համակրանքը։

ԴԷՊՔԵՐՆ Ի ՄԱՐՈՔ.— Մելիլա, որոյ վրայ դարձած է այս պահուս Սպանիացւոց և մաս մը Եւրոպայեան ուշն ու ուշը, շատոնց վարժուած է թնդանօթաց ձայնին։ Հոն հիմա տեղի ունեցող դէպքերն ուրիշ անգամ ալ պատահած են։ Այս մաւրիտանեան-արաբական բերդաքաղաք 1456ին Սպանիացւոց ձեռք անցաւ Մեդինա-Սիդոնիա դքսին օրով, և յօրէ անտի Սպանիացիք տիրեցին։ Բայց մերթ Մարոքի վեհապետք, մերթ Ռիֆի Գաբիլք յարձակեցան անոր վրայ։ 1646ին և 1649ին, Մելիլայի սպանիացի հրամատարք բերդը Մարոքցիներուն դէմ պաշտպանելով մեռան պատերազմի դաշտին վրայ։ Ժէ դարուն վերջին կիսուն մէջ, Գաբիլք տիրեցին քաղաքին մասերը գտնուող ամրոցի մը։ Ապա, Մարոքի վեհապետն ինք իր բանակաւ յարձակեցաւ, բայց արդիւնք չունեցաւ։ 1726ին, Գաբիլք վերսկսան իրենց յարձակումներն, որք երկու տարի տեւեցին։ Յետոյ թէեւ Սպանիա և Մարոք հաշտութեան դաշնագիր կնքեցին, բայց Մաւրիկները մտիկ չէին ըներ, և մերթ ընդ մերթ կը յարձակէին։ 1774ին, նոր պատերազմ Մարոքի և Սպանիոյ մէջ։ Մարոքի վեհապետը 40ի չափ մեծ և փոքր թնդանօթով յարձակեցաւ, և երեք ամիս շարունակ կրակ տեղացուց քաղաքին վրայ։ Կարլոսեանց առաջին պատերազմին ժամանակ, գերի բռնուած Կարլոսեանց համար աքսորավայր եղաւ Մելիլա։ 1848, 49 և 54 տարիներուն, Գաբիլք նոր յարձակումներ ըրին, և սպանիացի զօրավար Մանուէլ Պուէնգա խիստ դաս մը տուաւ անոնց։ Բայց 1859ին, նոր յարձակում, որ սկիզբ եղաւ Սպանիոյ և Մարոքի նոր պատերազմի, ուր Օ'Տօննէլ զօրապետ յաղթող հանդիսացաւ և Թէթուանի դուքս տիտղոսն ստացաւ։ Այս տեղեկութիւնները տուինք՝ ցոյց տալու համար միայն թէ Մելիլայի կողմը Գաբիլ ցեղերուն և Սպանիոյ միջեւ վէճը նոր բան մը չէ։ Պարբերաբար տեղի կ'ունենայ։ Բայց յուսալի է որ այս անգամ տեւական կարգադրութեան մը յանգի։

ՏՔԹ. ՇԱՆԴՄԷՍԻ ՃԱՌԸ
ԿԱՅՍ. ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ
Դ. (*)

«Երբեմն այսպէս դէպքեր կը դիտուին.— Հնտախտը ժամանակ մը մնալէ յետոյ քաղաքի մը մէջ, կ'անհետի ձմրան ատեններ։ Կրնանք ենթադրել թէ սերմը մեռած է, կամ բնակիչք անզգայ եղած են այս հիւանդութեան։ Սակայն, յաջորդ գարնան, ու մինչեւ իսկ ձմրան մէջտեղ, համաճարակին վերջանալէն մի քանի շաբաթ ետքն, հնտախտն առաջուընէ աւելի սաստկութեամբ կը վերսկսի։ Ի՞նչ պատահած է այսպիսի պարագայի մէջ։ Արդեօք ջուրերը նորէն ապականա՞ծ են խոլական միկրոբէն, կամ ուրիշ միկրոբներէ որք ջուրին հետ խառնուելով կու գան ստորակէտաձեւ միկրոբին տալ պէտք եղած զիլութիւնն՝ մարդիկ նորէն թունաւորելու համար։ Պէ՞տք է արդեօք ընդունիլ՝ Մինխէնի դպրոցին հետ՝ թէ գետինէն և ստորերկրեայ շարժումներէ կախում ունի տարբեր տարբեր միկրոբներու երեւումն, որք կու գան գործակցիլ ստորակէտաձեւ միկրոբին, և թէ հնտախտ գուն ուրեք կը ծագի, եթէ այսպէս իրարու ձեռնտու չըլլան զանազան կարգի միկրոբներ։

«Ասոնք այնպիսի խնդիրներ են որք փորձառութեամբ վերջնական պատասխան չեն ստացած տակաւին։ Բայց ճշդուած իրողութեանց օժանդակութեամբ, ենթադրութիւն մը փորձենք.— Գիտենք որ միկրոբք կենդանի էակներ են, որք կրնան ստանալ կամ կորսնցնել կարողութիւն մը, յատկութիւն մը, զոր կ'անուանենք իրենց թունաւորող՝ մահացնող զօրութիւնն, և այս կարողութեան օգնութեամբ, կեանքի պայքարին մէջ, կը յաղթեն մարդկային կամ կենդանական կազմուածքին ուր արշաւած են, ինչպէս և միւս միկրոբներուն որոց կը հանդիպին իրենց ճամբուն վրայ, և որք իրենց դէմ կը մղին՝ նոյն տեղը, նոյն ճարակն անոնց ձեռքէն կորզելու համար։ Գիտենք նաև թէ սրընթաց հնտախտի առաջին ժամերուն մէջ աղիքն ստորակէտաձեւ միկրոբն եւեթ կը պարունակէ, և կամ եթէ ստորակէտաձեւին քով ուրիշ միկրոբներ ալ տեսնուին, ասոնք անկարողութեան մատնուած կ'ըլլան՝ հնտախտի միկրոբին ազդու մրցման պատճառաւ։ Բայց քննեցէ՛ք նոյն հիւանդին աղեաց պարունակութիւնն աղէկի դառնալէն ետեւ, դարձեալ պիտի գտնէք թէեւ ստորակէտաձեւ ու տարբեր միկրոբներ, բայց եթէ այս զանազան միկրոբները բուծանէք կամ մշակէք, պիտի դիտէք որ այս անգամ չէ թէ հնտախտի միկրոբը միւսները կ'ընկճէ, այլ միւս միկրոբք հնտախտի միկրոբին ասպարէզ չեն թողուր, և ի վերջոյ կը ջնջեն զայն։ Այս փորձ կը հաստատէ թէ աղիքին մէջ երբեմն ստորակէտաձեւ միկրոբը կը յաղթահարէ միւս միկրոբներն և [illegible] անոնց, երբեմն ալ ինք անոնցմէ կը յաղթահարուի։

«Հաւանական է որ հնտախտի համաճարակներուն ժամանակ յաճախակի տեղի կ'ունենայ սոյն պայքար ստորակէտաձեւ միկրոբներուն և աղեաց ուրիշ միկրոբներուն մէջ, և եթէ ստորակէտաձեւը շատ սաստիկ է, ինչպէս Հնդկաստանէն մեզ եկած համաճարակներէ ոմանց մէջ, կրնայ յաղթել մեծագոյն մասին այն ընդդիմութեանց որոց կը բախի աղեաց միւս միկրոբներուն կողմէ։ Իրենց աղիքին մէջ ստորակէտաձեւ միկրոբն ունեցող անձերուն մեծագոյն մասը կ'ենթարկի հնտախտի։ Բայց եթէ միկրոբը սաստիկ տեսակէ չէ, օրինակի համար նուազ տարածուն համաճարակներու ժամանակ, իւր մտած աղիքներուն մէջ ընդդիմութեան բախելով կը չէզոքանայ։ Այս ընդդիմութիւն ի հարկէ տկար կ'ըլլայ արդէն տկարացած կամ անբաւական սնունդ առած մարդոց քով, աղքատաց քով մանաւանդ, որք շատ անգամ անյարմար ուտելիք կ'ուտեն։ Նոյնով կը բացատրուի Թշուառներուն անկարութիւնն հնտախտի դէմ։ Ցիմարներն որք իրենց սննդեան տեսակէն և գէշ ծամելնուն հետեւանօք ստամոքսի անկարգութիւններէ կը նեղուին յաճախ, հնտախտի հաւանական զոհեր են, ներքին գործարանաց դիմադրութեան պակսութեան պատճառաւ։

«Այս ենթադրութիւն լոկ վերացական տեսութիւն մը չէ։ Հաստատուած կարգ մը իրողութեանց վրայ կը յենու։ Յայտնի է թէ հիւանդութեան ծագման համար խոլական միկրոբը, թէպէտ սկզբնական պատճառ, բայց շատ անգամ պէտք ունի օժանդակի մը։ Հիւանդութիւնն յայնժամ բաղադրեալ վարակում մ'է, որոյ գեղեցկագոյն օրինակը կը տեսնանք «[illegible]» (փայտացում) կոչուած հիւանդութեան պատմութեան մէջ։ Այս հիւանդութեան միկրոբն այն ատեն միայն «[illegible]» յառաջ կը բերէ երբ կը միանայ հասարակ միկրոբներու որք կերպիւ իւիք դուռ կը բանան վարակման։ Կարծեմ թէ հնտախտի մասին ալ այսպէս է։ Եթէ այս ենթադրութիւն ճիշդ է, հնտախտի ճարակման մասին կը հասկցուի ըմպելի ջուրին անմաքրութեան հետեւանքն, անզգոյշ կերակուրներու պատճառած ստամոքսային խանգարմանց աղետալի արդիւնքն, որք յառաջ կու գան նաև վարակեալ հողէ մը բերուած ուտելիքներու հետ միկրոբներ կուլ տալէն։

«Ընդունուած վարդապետութիւնն ինչ որ ալ ըլլայ, առողջապահական գիտութեան սկզբունք միահամուռ կը պահանջեն նախահոգ միջոցներ հնտախտի դէմ, որպէս.— Ժողովրդեան բաշխել մաքուր ջուր որ ապականուելու ամեն վտանգէ զերծ ըլլայ, բնակարաններն և հողը մաքրել, կոյուղիները կարգի դնելով կատարելապէս։

«Հնտախտի համաճարակներուն պատմութեան մէջ դեռ ևս մութ մնացած խնդիրք տակաւ առ տակաւ պիտի լուսաբանուին։ Ենթադրութիւնք ոչ այլ ինչ են բայց եթէ փորձառութեան ասպարէզներ բժիշկներու համար, որք կ'առաջնորդուին հռոմայեցի կայսեր նշանաբանէն. [illegible]»

ՏՔԹ. ՇԱՆԴՄԷՍ

---

* — Շարունակութիւն եւ վերջ։

ՀՆՏԱԽՏԻ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱՅ ԲԺԻՇԿ ՄԸ

Երէկի Պաշտօնական Յայտարարութիւնը կը ծանուցանէ թէ Եէնի Մահալլէ հնտախտի դէպք մը պատահած է։ Եէնի Մահալլէի և իւր շրջակայից մէջ հնտախտի ուրիշ դէպք պատահած չըլլալով, հետաքրքրական էր քննել թէ այս առանձին դէպք հոն ինչ պայմաններու մէջ տեղի ունեցած է։ Յայտնի է թէ օրուան համաճարակի մասին թերահաւատներն երբ հնտախտի դէպք բնաւ չպատահած տեղ մը յիշատակութիւն տեսնեն հնտախտի, զարմանօք կը հարցունեն թէ համաճարակն ի՛նչպէս հոն մուտ գտած կրնայ ըլլալ։ Մեծ քաղաքներու մէջ հիւանդութեան տեղէ ուրիշ տեղ փոխադրումը (ֆիլիասիոնը) ճշդիւ ցոյց տալ դիւրին գործ չէ, բայց երբեմն այնքան մանրամասն կերպիւ կապակցութիւն ցոյց կը տրուի վարակեալ տեղերուն հետ որ ամենէն թերահաւատն ալ կը պարտաւորի համոզուիլ։

Արդէն պարագային մէջ, մեր տեղեկութեանց նայելով, Եէնի Մահալլէի դէպքը (Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ սեփականութիւնն եղած խանին մէջ) մահուամբ վերջացած է։ Մեռնողն է հայ բանուոր մը, որմնադիր, հոմէնցի։ Դարմանողն է ալ քաղաքապետական հայ բժիշկ մը։ Մարդն հնտախտի ամեն նշաններով մեռած է, բժիշկին գալէն երկու ժամ ետքը։ Նորոգութեան մը աշխատած էր Հասքէօյ փողոցի հիւանդանոցին մէջ, և մի քանի օր առաջ լուծողութիւն ունէր։ Բարեկամք իրեն խորհուրդ կու տան տաք ապուր մը խմել։ Մարդն ալ էքշիլիք չորպա կը խմէ, առատ քացախով և խտորով։ Լուծողութիւնը թերեւս դարմանուէր, եթէ առաջին օրէն զգոյշ ըլլար. բայց անխոհեմութիւնը կը փութացնէ աղէտը։ Փսխել ալ կ'սկսի, և տրուած դեղն օգուտ չըներ։

Ինչպէս Տքթ. Շանդմէս իւր ճառով և ինչպէս Տքթ. Տաւէնպէրկ իւր Le Choléra անուն գիրքին մէջ շատ լաւ բացատրած են, համաճարակի մը ժամանակ շատերու ստամոքսին մէջ միկրոբն ո՛ և է կերպիւ մուտ կը գտնէ։ Երբ ստամոքսն առողջ է, իւր բնական միկրոբք կը բաւեն հնտախտի միկրոբը չէզոքացնելու։ Բայց երբ ուտելիքի և ըմպելիքի մասին անզգուշութեամբ կամ պատահմամբ ստամոքսը կը խանգարի, այն ատեն հնտախտի միկրոբն ինքն է որ կը յաղթէ պահպանող միկրոբներուն, հնտախտն իւր ամեն նշաններով կը սկսի, և կեանքը կը վերջանայ, եթէ շատ տոկուն չէր մարդուն ընդհանուր առողջութիւնն։

Հայ որմնադիրն այս դժբախտ պարագային մէջ գտնուած է անշուշտ։

Ի ԽԱՍՔԻՒՂ ԵՒ ԱՅԼՈՒՐ

Մի քանի օրէ ի վեր, մայրաքաղաքիս այլ և այլ կողմերէն, մանաւանդ Ստորին Վօսփորի քանի մը գիւղերէն, ետ կը դարձուին այն հրեայ ընտանիքներ որք Խասգիւղէ փախած են, և նոր փախստականներ չեն ընդունիր այն կողմեր։ Կ'ըսուի թէ այս կողմեր հնտախտէ մեռած Հայու մը տունէն Կէտիկ Փաշա բնակող հայ կին մը ևս հոն մեռած է հնտախտէ։ Միւս կողմէ, կը պատմուի թէ մայրաքաղաքիս արուարձաններէն մէկուն մէջ [illegible] կին մը իւր 18 ամեայ մէկ հատիկ միակ զաւակն հնտախտէ կորսուած ըլլալով, վշտին սաստկութենէն շուարեալ մտեր է նոյնին անկողինն, ինքն ևս մահ գտնելու յուսով։ Թաղապետութեան բժիշկը ներկայանալով, և խեղճ մօր արկածին տեղեկանալով, քաղցրութեամբ դիտողութիւն ըրեր է, ըսելով թէ ինքնասպանութեան այս ձեւ աւելի՛ ևս վտանգաւոր էր քան ուրիշ ո՛ և է ձեւ. զի հնտախտէ վարակուող ամեն անձ ուրիշներուն ալ վարակման պատճառ կրնայ ըլլալ։ Կինն ազդուապէս ազատեալ է, և հիմա քաջողջ է, գրեթէ ամիս մը ետքը։ Վերջին անգամ մ'ալ իւր զաւկին երեսն համբուրել ուզեր է, և թէպէտ բժիշկն ի սկզբան դժկամակեր է, բայց իւր քով մարդասիրութիւնը չուզելով յաղթելով ուրիշ ամեն զգացման, թոյլատրեր է՝ ննջեցեալին երեսը զգուշաբար ապանեխելէն ետքը։ Տունն, որ ըստ օրինի 11 օր քառանթինայի պիտի ենթարկուէր, 16 օր հսկողութեան տակ պահուեր է։ Խեղճ աղայն, պաղ առած և լուծողութենէ բռնուած, իւր այն վիճակին մէջ սովորականէն աւելի թոյլ կերած էր։ Եւ թէպէտ կարող հայ բժիշկ մը դեղ տուեր է, նա չէ ուզեր, կամ չէ կրցեր դեղն առնուլ։ Վիճակն արդէն յոյժ ծանրացած էր։

Խասգիւղէ անցեալ շաբթու Գուզկունճուկ փախչող Հրեաներէ մին հոն մեռած է հնտախտէ։ Քաղաքային պաշտօնեայք այս պահուս զբաղեալ են արձանագրելու Խասգիւղի քրիստոնեաբնակ մասերուն մէջ բոլոր պարապ տուներն, ուր որոշուած է բնակեցնել Խասգիւղի հրեաբնակ թաղերուն մէջ չափազանց հոծ կերպիւ բնակեալ հրեայ աղքատ ժողովրդեան մաս մը։ Վարչական պաշտօնատանց կողմէ առողջապահական օգտակար յանձնարարութիւնք եղած են պաշտօնեաներուն։ Մանաւորապէս պատուիրուած է որ բազմամարդ վայրերու, օրինակի համար սրճարաններու կամ զբօսարաններու մէջ ժամանակ չանցունեն, շօշափման մէջ չգտնուելու համար անծանօթ անձանց հետ։

Այս առաւօտ կը լսենք թէ անցեալ շաբթու ի Հալէպ օղլու հնտախտէ մեռած յոյն կօշկակարին խանութին մէջ բնակող ուրիշ անձ մը, թէպէտ կորովի կազմուածով, ինքն ևս վարակեր, և երէկ մեռեր է։

ՀՐԷԱՅԱՆ ՍՈՎՈՐՈՅԹՔ

Ինչպէս Գալիցիոյ, Հունգարիոյ, Ռումանիոյ մէջ, ինչպէս Իզմիրի մէջ, Կ. Պոլսոյ մէջ ևս, պետական վարչական հաստատութիւններէն դուրս, Հրեայք համեմատաբար ամենէն աւելի զոհ տուած են օրուան համաճարակին։ Հրեից աղքատ և հետեւապէս աղտոտ մասն, ըստ գիտական տեսութեանց, ամենէն քիչ կրնար դիմադրել հնտախտի միկրոբին, և ամենէն շուտ և շատ տեղի կուտայ անոր։

Բայց Մովսիսական կամ Թալմուտեան օրինագրքին մէջ առողջապահական տրամադրութիւնք կան զորս կարծես թէ Քոխ մը, Բասդէօռ մը ծրագրած ըլլայ։ Տքթ. Ալլեր, Լիոնայի Հրեից րաբունապետն, այս օրերս բանախօսութիւն մ'ընելով, ի վեր հանեց Մովսիսական օրէնքին առողջապահական տրամադրութիւնները։ Յիշեցուց թէ հրեայ հասարակութեան մէջ թոքախտաւորաց համեմատական սակաւութիւնը վերագրելի է Հրեաներուն մաքուր միս ուտելուն. զի, նուիրական օրէնքին համեմատ, պարտին զգուշանալ այնպիսի կենդանեաց միսն ուտելէ որոց թոքերը, լեարդը կամ երիկամունքն հիւանդ են։— Թոքախտաւորներ կան որք իրենց թոքախտը կը պարտին այն կենդանւոյն որոյ կաթը խմած կամ միսը կերած են։

Կ. Պոլսոյ Հրէից մէջ ալ սովորոյթ մը կայ որ առողջապահական տեսակէտով յոյժ յանձնարարելի է, թէպէտ անոնք կրօնական աւանդութեամբ մը կը բացատրեն զայն։ Հրեի մը տան մէջ մահ պատահելուն պէս, նոյն տան մէջ

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (79)

ԺԻՒԼ ԼԵՐՄԻՆԱ

ԲԱՐԻԶԻ ԳԱՅԼԵՐԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ՄԵՌԵԱԼՆԵՐՈՒՆ ԱԿՈՒՄԲԸ

—Զարմա՞նք, մրմնջեց։ Ի՞նչ կը զգամ… Ես որ ոչ մէկ խղճահարութեան առջեւ ընկրկած եմ… ես որ մինչեւ իսկ ոճիր գործած եմ… կը վախնամ առջեւս բացուող անդունդէն…

Հայլիի մը առջեւ կը գտնուէր։

—Ի՜նչ տժգոյն եմ, ըսաւ։

Յետոյ ցած ձայնիւ յարեց.

— Արդեօք Ժաք տը Շէլլիւ գեղեցիկ պիտի գտնէ՞ զիս այսպէս։

ԺԴ

ԱՆՀԵԹԵ՛Թ, ԱՅԼԱՆԴԱԿ

—1842ի Քլօ-Վուժօ՛։

—Անուշահամիկնե՛ր։

—Անանասի մրգանո՛ւշ։

—Քսերէսի գինի՛։

Մեր պատմած վերջին տեսարաններէն քառասունըութը ժամ ետքը, այս խօսքերը վճռապէս կ'արտասանուէին սեւ զգեստներով, ճերմակ ձեռնոցներով ծառայի մը կողմէ, որ զգուշօրէն կը ծռէր դէպ ի երկու կոչնականներ, որք սեղանի մը առջեւ նստած էին, Բէ փողոցին մէկ փոքր հանգստաւէտ միջնայարկին մէջ։ Սպասը առաջին կարգի էր։ Ընտիր նրբութեամբ սփռոց, գերազնիւ բիւրեղներ, արծաթեղէն թափծու և զինանշանով դրուագուած. բան մը չէր պակսեր։ Իրիկուն էր։ Թանձր վարագոյրներ կ'իյնային հոծ ծալքերով, մինչ քանդակուած կաղնեփայտէ տախտակներ կը ծածկէին պատերը՝ դարաններով զարդարուած զորս արուեստասէր մը փղոսկրեատական ճշմարիտ նիւթեր պիտի կարծէր։ Ռուանի, Տէլֆի յախճապակիները ուրախութիւն պիտի պատճառէին մասնագէտի մը։ Ծառաներն անձայն անշշուկ կը պտտէին, վախնալով անշուշտ որ կը խռովէին այն պատուական անձնաւորութիւնները որոց սպասարկել կոչուած էին։ Խահվէն դրուած էր սեղանին վրայ, և ըմպելիներու շիշերը իրենց քանդակներուն մէջէն կը շողացունէին օղիին շէկ ցոլքը կամ սառուցաւոր մենդաթին զմրուխտային գոյնը։

Երբ Մոքայի խահվէն տաք տաք լցուեցաւ Սէվրի գաւաթներուն մէջ, ծառան խոնարհեցաւ կոչնականներուն առջեւ։

—Պարոններն անշուշտ կը փափագին առանձին մնալ։

Գլխի նշան մը պատասխանեց։

—Երբ պարոնները պէտք ունենան իմ ծառայութեանս, կը բարեհաճի՞ն հնչակը զարնել։

Նորէն հաւանութեան նշան։ Վերջապէս ծառան յարեց.

—Պ. Մարքիզը, իմ տէրս, կը խնդրէ պարոններէն իմացունել իրեն թէ տրամադիր պիտի ըլլա՞ն ժամը ութին զինքն ընդունելու։

—Անշո՛ւշտ… ինչո՞ւ չէ. հաճութեամբ։

Այն ատեն ծառային քայլերը սահեցան գետնի խսիրին վրայէն և դուռը գոցուեցաւ։ Մէկ քանի վայրկեան շշուկ մը չխռովեց որահին լռութիւնը, որ լուսաւորուած էր վարդագոյն մոմերով շքեղ ճրագարաններէ։

—Անիծեա՛լ արմատ, ըսաւ կոչնականներէն մին, չէ՛ք բան է աս։

—Սքանչելի՛։

—Իսկ աս Թանը… ծեծուա՛ծ է…

—Իսկ աս համով գինի՛ն, ճշմարիտ խղաւար չիշով…

—Լեցո՛ւր ինծի աս խահվէէն։

—Ա՜ռ…

—Եւ աս գլանիկներէն հատ մը տուր…

—Շէնքեր… սի՛ւն… Ասոնց միայն նայելով մարդ կը հպարտանայ ֆրանսացի ըլլալուն։

Նայելով չշտացան, և պահ մը ետքը ծուխի կապուտակ ամպեր օդին մէջ կը բարձրանային։

Նորէն լռութիւն։ Հեշտասէրները կ'ըմբոշխնէին։

Բայց, մէկ քանի վայրկեաններ զոհելէ ետք այն ներքին երազանքներուն, խօսակցութիւնը նորէն սկսաւ, նախ զսպուած ձայնով.

—Միւֆլիէ՛։

—Կոնիկլո՛ւ։

—Դուն ի՞նչ կ'ըսես ասոր…

—Հը՛մ… դո՞ւն ինչ կ'ըսես։

—Ես բան մը չեմ հասկնար։

—Ես ալ չեմ հասկնար։

Եւ արդարեւ ով որ ըլլար բան մը չը պիտի հասկնար այս տեսարանէն։ Այո, Միւֆլիէն էր, բայց աշխարհիկ Միւֆլիէն, սեւազգեաց, նուրբ պաթիսդէ շապիկով, մէջքին վրայ ուռուցիկ բաճկոնակով։ Միւֆլիէն, մաքուր ձեռքերով, կտրուած եղունգներով, ածիլուած այտերով, սանտրուած մազերով, հունգարական օծանակով բարակցած պեխերով։ Այո, Կոնիկլուն էր, կերպարանափոխուած, երիտասարդացած, շնորհաձեւ և քօքէթ, գրպանէն դուրս ելլող սրածայր թաշկինակովը։

—Ինծի նայէ, ըսաւ Միւֆլիէ, մտքերնիս ամփոփենք… և ասոր համար, կոչում ընենք մեր յիշողութեան…

—Ես ալ այդ կ'ուզեմ։

—Ո՞ւր էինք… վերջին անգամ…

Կոնիկլու աչքերը ձեղունին յառեց և հառաչեց.

—Հերմա՛նս։

—Բամելա՛, ամբողջացուց Միւֆլիէ։ Անուշ յիշատակ…

—Աճպարարներու տաղաւար մը…

—Երկու ձախլիկներ… այո…

—Կշիռներ… հարիւր… հարիւր տասը… հարիւր յիսուն…

—Երկու հարիւր…

—Յետոյ ծեծկըռուք մը…

—Այո… չուաններ… կապուած թեւեր և սրունքներ…

—Սայլակ մը ուր մարդ կը խղդուէր… բացի բերանակապէն…

—Ձի մը որ կ'արշաւէ…

—Անիւներ որք կը ցատքռտեն և ոսկրներ կը կոտրտեն…

—Թաւալող և ճռնչող կառանդրան մը ժխորը…

—Կառքը կը կենայ… ծրարներու պէս վար կ'իջեցունեն մեզի…

—Հասարակ կալանաւորներու պէս…

—Կատարեալ մթութիւն. անկողիններու վրայ կը դնեն մեզի…

—Բանի խմելիք կուտան մեզի…

—Շիշակը գէշ չէր…

—Քիչ մը զօրաւոր, և յետոյ ա՛լ ոչինչ…

—Քուն…

—Ընդարմացում…

—Տարօրինա՛կ։

—Այլանդա՛կ։

Անցեալ պատմութեան մը պարագաներն յիշելու հեռագրական այս ձեւ չիտակը գուրկ չէր հրապոյրէ, բայց չէր կրնար երկար տեւել ասիկա։

—Սիրելի Կոնիկլու, ըսաւ Միւֆլիէ, որ գաւաթի մը մէջ գերազնիւ քոնեաք լեցուցած էր, պահ մը իսկ չենք կրնար տարակուսիլ թէ այս արկած՝ իմ երկար ու պատուաւոր ասպարէզիս մէջ ինծի պատահած արկածներուն էն տարօրինակն է ամեն կերպով։

—Ես ալ անանկ։

—Թող առեւանգեն մեզի, ասիկա կրնայ բացատրուիլ… մանաւանդ իմ մասիս… Առաջին անգամը չէ որ աշխարհիկ կին մը…

—Միւֆլիէ։

—Ի՞նչ գիտցար, Կոնիկլու… Եւ սակայն պէտք է խոստովանիմ թէ ըստ իս ներկայ պարագաներուն բացատրութիւն այդ կողմէ պէտք չէ փնտռել։

—Ինչո՞ւ։

—Չուաններուն և բերանակապին պատճառով։ Բաւ համարելու էին աչուըներս կապելով, և զգուշօրէն կիսաբացուած դռնէ մը քօքէթ և սիրուն սպասուհի մը դիմերնիս ելլելու և ժպտելով ըսելու էր. եկէ՛ք, ազնուականներս, ձեզ սպասելով անհամբերութենէ կը մեռնիմ։

—Ինչ որ արդարեւ բոլորովին հակառակ է մեր ծրարի վիճակին։

—Արդ, ուրիշ տեղ փնտռենք. ըսենք թէ քնացանք։ Ո՞րչափ տեւեր է այս քունը։

—Չեմ գիտեր. բայց ժա՞մը քանին է։

—Գիշեր ըլլալու է, վասնզի մոմ կը վառի։ Արդ, մենք իրիկունը առեւանգուեցանք, անկից ի վեր անշուշտ քսանըչորս ժամ կայ։

—Թող քսանըչորս ժամ ըլլայ։

—Այդ կէտը պիտի լուսաբանուի. վերջապէս երկու ժամ կայ արթննալնիս։

—Ալ չուան չկար, ձեռուըննիս կապուած չէր…

—Գլուխնիս թարմ, ստամոքսնիս պարապ…

—Շուրջերնիս կը նայինք։ Արդարեւ Արսի փողոցին գործաւորի հին տունը չէր։

—Անշուշտ ոչ։ Հանգստաւէտ բնակարան մը, կահ կարասիք, որոց պէս կ'ուզէի տալ Բամելային։

(Շարունակելի)

գտնուող բոլոր ջուրերը կը թափեն ճնճիղը։ Նոյն տան երկու կողմը գտնուող հրեայ դրացիներն ալ իրենց ջուրերը կը թափեն։ Միկրոբային վարդապետութեան տեսակէտով, քանի որ ջուրն ամենէն աղէկ կրնայ պահել միկրոբը, ջուրի մասին այս հրէական սովորոյթ շատ ուղիղ է։ Իրենք զայն կ'արդարացնեն ըսելով թէ Գաբրիէլ հրեշտակ իր արիւնոտ սուրը նոյն տան կամ քովի տան ջուրին մէջ խօթած և սրբած ըլլալով, այս ջուրեր ալ մահացու են, և պէտք չէ զանոնք գործածել։ Ուրիշ սովորոյթ մը սա է որ հրեայ ննջեցեալի տունէն մարդ դուրս չելներ ութ օր։ Այս ալ կրնայ համեմատուիլ այսօրուան քառանթինայի դրութեան հետ։

Բ. Ք.

ԱԶԳԱՅԻՆ
ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐԱՇՏՈՒԹԻՒՆ Ի ԳԱՒԱՌՍ

Ազգ. Պատրիարքարանը կարեւոր առաջնորդարաններէն առնուած տեղեկութեանց վրայ, կայս. կառավարութեան գթութիւնը հայցած է Նահանգին ժողովրդեան վրայ որ տարուստի դժուարութիւն կը քաշէ արմտեաց թանկութեան պատճառաւ։ Կը վախցուի որ երաշտ այս վիճակն աւելի դժուարանայ, եթէ ձմեռուան վրայ հասնելով ճամբաները գոցուին։

* *

Մուշէն առնուած տեղեկութեանց նայելով, այս տարուան երաշտութենէն ժողովուրդը մեծ դժուարութիւն կը քաշէ։ Ժողովրդեան մեծ մասն ո՛չ ուտելիք և ո՛չ սերմի համար արմտիք ունի և ստիպուած է Տիարպէքիր և այլ տեղեր դիմել արմտիք գնելու համար։ Եթէ ձմեռը վրայ հասնելով ճամբաները գոցուին, այս վիճակն աւելի պիտի դառնանայ։

Ազգ. Պատրիարքարանը Մշոյ համար ևս կայս. կառավարութեան գթութիւնը պիտի հայցէ։

Ս. ԷՋՄԻԱԾՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կաթողիկոսական կոնդակաւ մը Նշանակուեր է Սահակ վարդապետ Բաղդասարեան որ հանգուցեալ Մակար Կաթողիկոսի մօտ ևս նոյն պաշտօնն ունէր և գաւազանակիր էր։

Արարատի խմբագրութիւնն յանձնուեր է Գեր. Արիստակէս եպիսկոպոս Դուրթեանի։ Սեպտեմբերի և Հոկտեմբերի թերթերը միասին կը հրատարակուին։

Մայր Աթոռոյ տպարանին մէջ ի մօտոյ տպագրութեան պիտի յանձնուի Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի Յաճախապատումը, համեմատութեամբ և ծանօթութիւններով Գ. Արշակ Տէր Միքելեանի։ Խնամով սրբագրուած հրատարակութիւն մը պիտի ըլլայ այս։

Նախապէս աբեղայ Նահապետեանը վանքին ծախսարար նշանակուեր է։ Պ. Ս. Մանդինեան, ծանօթ մանկավարժը, Ս. Էջմիածին հրաւիրուեր է Գէորգեան ճեմարանի տեսչի օգնականի և ուսուցչի պաշտօնով։

Վաղը Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ ի նիստ պիտի գումարին նախ Քաղաքական ժողովը, և յետոյ Խառն ժողովը։

Ազն. Մկրտիչ էֆէնտի Խասեան, որ ժամանակէ մը հետէ Եւրոպա կը գտնուէր, Օտեսայի ճամբով վերադարձած է և այսօր լրացնելով իր քառանթինան՝ մայրաքաղաքս կը հասնի։

Կովկասի Մեծ-Արխալ հայաբնակ քաղաքէն կը հաղորդեն թէ սեպտեմբեր 26ին, [illegible] «Տէր-Մկրտչեան» ծխական դպրոցի խնամակալ հոգաբարձուները (որոնք այդ դպրոցի հիմնադրի ժառանգներն են) Տ. Ղեւոնդ քահանայ և Պ. Պ. Աբրահամ, Համբարձում և Գրիգոր Տէր Մկրտչեան, 1000 րուբլի նուիրեր են իրենց խնամոց յանձնուած այդ դպրոցին և միանգամայն խոստացեր են ընդունիլ երեսուն ձրիավարժ աշակերտներ, չքաւոր գիւղացիներէ։

Թիֆլիզի հայ Թատրոնի նախորդ վարչութիւնն հրատարակած է 1892-1893 շրջանի հաշիւը, ուսկից կ'երեւի որ այդ թատերական եղանակին մէջ թատերական զուտ արդիւնք միայն է 214 րուբլի 83 կոպէկ։ Այս գումարով գնուած է Ռուսիոյ երկրորդ ներքին փոխառութեան պարտատոմս մը (5 առ 100 տոկոսաբեր) որ յանձնուած է Թիֆլիզի առեւտրական Պանքային, հայ թատրոնի վարչութեան անուամբ։

Մկրտիչ էֆէնտի և տիկին Գազանճեան իրենց խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնեն ամեն անոնց որք հաճեցան ներկայ գտնուիլ իրենց դեռատի դստերին ԵՐԱՆՈՒՀԻ ԳԱԶԱՆՃԵԱՆԻ յուղարկաւորութեան, և իրենց ցաւակցական զգացմանց հաւաստիքը տուին այս տխուր առթիւ։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ. — Պաֆրայի Հըլէ գաւառին կառավարիչ անուանեցաւ Սալիհ փաշա, կառավարիչ Սղերդի։

Սղերդի կառավարիչ անուանեցաւ Ալի Րիզա պէյ, կառավարիչ Հըլէի։

Գարահիսարը Սահիպի նախկին դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանեցաւ Իպրահիմ Էտհէմ պէյ, ընդհանուր դատախազի նախորդ օգնական Վեհպի (Գըրքքիլիսէ), և իրեն յաջորդեց ամբաստանիչ ատենի քարտուղարներէն Իպրահիմ պէյ։

Այս երկու պաշտօնեայք կատարեցին օրինական երդումը։

Իւլայի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Ներքին գործոց Նախարարութեան թղթակցութեանց դիւանին գեր տնօրէն Թահիր էֆէնտիի և Բ. Դրան արարողութեան պաշտօնեաներէն Մէմտուհ պէյի։

Սանիյէ Միւթէմայիզի աստիճան՝ Պետրպուրկի օսմանեան դեսպանատան երկրորդ քարտուղար Հագգը պէյի և Պէրութի կուսակալութեան արտաքին յարաբերութեանց տնօրէն Միշէլ էֆէնտիի։

Սանիյէի երկրորդ աստիճան՝ Արտաքին գործոց Նախարարութեան թղթակցութեանց դիւանի քարտուղարներէն Քեազիմ պէյի, Ահմէտ Ճեվտէթ պէյի, Հիւպատոսական գործոց դիւանի քարտուղարներէն Խամիլ պէյի, [illegible] գայմագամ Ահմէտ Րէշիտ էֆէնտիի և Այնթապի մարդահամարի պաշտօնեայ Մէհմէտ Նուրի էֆէնտիի։

Սալիսէի աստիճան՝ Ագըսուի նախորդ գայմագամ Պէհճէթ էֆէնտիի։

Րաբիայի աստիճան՝ Քարբերդի վաճառականներէն Թորոս էֆէնտիի։

Առաջին կարգի Մեճիտիյէ պատուանշան՝ Ֆրանսայի երեսփոխանական ժողովոյ անդամ և Փարիզու Արուեստահանդէսին տնօրէն Պ. Ժորժ Պերժէի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Բէնղըզիի կառավարիչ Ապտիւլվէհապ փաշայի։

Երրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Բ. Դրան կայս. Ամէտի դիւանատան քարտուղարներէն Բէչիր պէյի, Հանրային Պարտուց Մէքթուպճի Մէհմէտ Սաատի պէյի և Ներքին գործոց Նախարարութեան թղթակցութեանց դիւանին առաջին քարտուղարի օգնական Ֆուատ պէյի։

Երրորդ կարգի Մեճիտիյէ՝ բժշկական վարժարանին առաջին [illegible] Վէհպի էֆէնտիի և Րէժիի ընկերութեան Ֆրանսայի ներկայացուցիչ Պ. Պալթազզիի։

Չորրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Թուլչայի Միւֆթի Հիւսէյին էֆէնտիի։

Չորրորդ կարգի Մեճիտիյէ՝ Բ. Դրան կայս. Ամէտի դիւանատան քարտուղարներէն Նուրէտտին պէյի և Հեռագրական ու Թղթատարական վերատեսչութեան վիճակագրութեանց դիւանին տնօրէն Մէհմէտ Սալիմ էֆէնտիի։

Չորրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Բ. Դրան արարողութեան պաշտօնեաներէն Թալաթ պէյի և Պոլոնիոյ օսմանեան ընդհանուր հիւպատոս Մավրոկորտաթօ էֆէնտիի։

Չորրորդ կարգի Մեճիտիյէ՝ Նաբոլիի օսմանեան փոխ-հիւպատոս Ցոխօս էֆէնտիի և Վօլօսի օսմանեան հիւպատոս Բեամիլ էֆէնտիի։

Երկրորդ կարգի Շեֆգաթ՝ դրամատէր Պ. Պառսաքի կնոջ։

Իֆթիխարի շքանշան՝ Բ. Դրան Ամէտի դիւանատան քարտուղարներէն Սալիհ ու Նազիֆ պէյերու։

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ. — Ներքին գործոց Նախարար Վսեմ. Րիֆաթ փաշա երեկ կայս. պալատ երթալով ստացաւ Վեհ. Սուլթանի հրամանները։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ. — Ներքին, Դատական ու Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարներն երեկ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին քով երթալով ինչ ինչ խնդրոց վրայ խորհրդակցութիւններ կատարեցին։

ԻՄԹԻԱԶԻ ՇՔԱԴՐԱՄ. — Վեհ. Սուլթանը Իմթիազի ոսկի և արծաթ շքադրամները շնորհած է Տօքթ. Շանթմէսի։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ Նախարարութեան Հանրային պարտուց հաշուակալ Մէսուտ պէյ, որ Թէնպէքիի Րէժիին պարտատոմսերուն տպագրութեանը համար ի Փարիզ կը գտնուէր, իւր պաշտօնն աւարտած է և տպագրեալ պարտատոմսերն առաջինն յանձնած է Օսմ. Պանքայի Փարիզու ճիւղին։ Մէսուտ պէյ և Նամիք էֆէնտի, որ իրեն հետ կը գտնուէր, ի մօտոյ մայրաքաղաքս պիտի դառնան։

Թէնպէքիի Րէժիին առաջին քարտուղար [illegible] Տեօվլէթ էֆէնտի, որ նոյնպէս Փարիզ կը գտնուէր պարտատոմսերու տպագրութեան համար, ճամբայ ելած է։

ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆԸ. — (Պաշտօնական Թըլկրաֆ). Մինչեւ այսօր հիւանդանոցին մէջ նոր դէպք չէ պատահած։

Նոր դէպքեր պատահած են հետեւեալ տեղերը. Սէլիմիյէ զօրանոցին մէջ երկու, Մէճիտիյէ [illegible] մէջ մէկ, նաւային զինուորներէ՝ երկու, [illegible] Դրան զինուորներէն՝ երկու, [illegible] ընկերութեան պահապան ոստիկան-զինուորներէն՝ մէկ, Հայտար փաշայի շոգեկառքի պահապան ոստիկան-զինուորներէ՝ մէկ և ի Սկիւտար [illegible] զօրանոցին մէջ՝ մէկ։ Առաջուան հիւանդներէն հինգը մեռած են։

Նոյնպէս ի Խասքէօյ՝ տասը, ի Գասըմ փաշա՝ մէկ, Սէլիմիյէի շրջակայքը՝ մէկ, ի Սկիւտար՝ մէկ, ի Սէլիմիյէ՝ մէկ, ի Թոփհանէ՝ մէկ, Ալի Պէյ գիւղին մէջ՝ աղիւսի գործարանին գործաւորներէն՝ մէկ, Թաղապետութեան Թ. շրջանակի (Սկիւտար) հանրային մաքրութեան պաշտօնեաներէն՝ մէկ, Այազմապաշըի մէջ՝ երկու, ի Պէշիքթաշ Քէօյ-իչի՝ մէկ, ի Գուզկունճուք՝ մէկ, ի Մաքրիքէօյ՝ մէկ, Ունգափանի մէջ՝ մէկ, բժշկական վարժարանի սպասաւորներէն՝ մէկ, Այասօֆիայի մէջ՝ մէկ, ի Սարաճխանէ պաշը՝ մէկ, ի Խոճա փաշա՝ մէկ, ի Եուսուֆ փաշա՝ մէկ, ի Տէմիրգաբու՝ մէկ, ի Եէնի Պաղչէ պանդուխտներու հիւանդանոցին մէջ երկու և Պօլօյ Շէնկիլ Համամ թաղին մէջ՝ մէկ։

Այս ու առաջուան հիւանդներէն տասներեքը մեռած են։ Միւս հիւանդներուն առողջական վիճակը գոհացուցիչ է։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ. — Տասնըհինգօրէ ի վեր այսինքն մինչեւ հոկտ. 31, Իզմիրի մէջ դէպք չէ պատահած։ Տէնիզլիի ու Նահանգին միւս կողմերուն մէջ հանրային առողջութիւնը գոհացուցիչ վիճակի մէջ է։

—Քէօթահիայի մէջ առաջուընէ բռնուած երկու հիւանդներու մին ապաքինելու վրայ է և միւսն ալ կը գտնուի։ Հոկտ. 30ին մէկ դէպք պատահած է։ Էսկիշէհիրի Սէյյտղազի գիւղախումբին Արապլըրան գիւղին մէջ հոկտ. 29 էն 30, երեք դէպք և առաջուան հիւանդներէն մէկ մահ։

—Պաղտատի մէջ դէպք չէ պատահած։ Հոկտ. 27 ին Քէրպէլայի մէջ մէկ մահ և հոկտ. 28 ին Խանըկինի մէջ երկու։

—Գօնեայի Արղիւթխանը գիւղախումբին մէջ հոկտ. 30 էն 31, 6 դէպք ու 3 մահ։ Առաջուան հիւանդներէն եօթն ապաքինած են։

—Ի Տրապիզոն նոր զինուորաց մէջ դէպք չէ պատահած։

ՔԱՐԱՆԹԻՆԱՆԵՐԸ. — Առողջապահական վարչութիւնն երեկ հետեւեալ շրջաբերական-հեռագիրն ուղղեց քարանթինայի կայաններուն.

Որոշմամբ առողջապահական բարձրագոյն խորհրդոյ, տասնօրեայ քարանթինա հաստատուած է հոկտ. 24էն յետոյ Պասրայէն եկող նաւերուն համար։ Այս քարանթինան պիտի մաքրուի Քամարանի եւ Ապու-Սաատի (Ճիտտէի մօտ) մաքրանոցներուն մէջ։

—Իզմիրի ծովախորշէն (Գարա-Պուռնէն մինչեւ Ֆօլկէրի) եկող նաւերուն համար հաստատուած քարանթինային տեղ հոկտ. 30էն յետոյ 24 ժամու հսկողութիւն պիտի կատարուի, ուղեւորաց եւ նաւաստեաց գոյքերն ու հանդերձեղէնները պիտի ախտահանուին եւ բժշկական խիստ այցելութիւն պիտի կատարուի առողջապահական բժիշկ գտնուած նաւահանգիստի մը մէջ։

—Պուլկարիոյ և Արեւելեան Ռումէլիի նաւահանգիստներէն ուղղակի կամ առանց ուղեւորի եկող նաւերը, հոկտ. 30էն սկսեալ, 24 ժամու հսկողութեան պիտի ենթարկուին Քավաքի մաքրանոցին մէջ։

—Թայղանէն (Ազախու ծով) եկող նաւերուն համար հաստատուած տասնօրեայ քարանթինան հոկտ. 30էն սկսեալ խզուած է 24 ժամու հսկողութեան որ պիտի կատարուի Սինոպի կամ Քավաքի մաքրանոցին մէջ։ Նմանապէս Ազախու ծովուն ուրիշ նաւահանգիստներէն եկող այն նաւերը որոնք 24 ժամու հսկողութեան ենթարկուած են, պիտի կրնան Սինոպի կամ Քավաքի մաքրանոցը սպասել։

—Ամսթէրտամի, Ռոթէրտամի և Լահէի նաւահանգիստներէն եկող նաւերուն համար նախապէս հաստատուած հնգօրեայ քարանթինան հոկտ. 30էն սկսեալ խզուած է 24 ժամու հսկողութեան որ պիտի կատարուի առողջապահական բժիշկ գտնուած նաւահանգստի մը մէջ։

Ընդհ. քննիչ Տօքթ. Բօզէնի

1 Նոյմ. 1893

ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼՍՈՅ Րէժիի տնօրէն Ալի Մուհսին պէյ արձակուրդով մայրաքաղաքս եկած է։

ԱՄՍԱԹՈՇԱԿ. — Ելմտական Նախարարութիւնն երեկ սկսաւ մէկ մէկ ամսաթոշակ վճարել կառավարական բոլոր պաշտօնէից եւ քարտուղարաց։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ և Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութիւնը, կ'ըսէ Հագիգաթ, ծանուցած է Դատական գործոց Նախարարութեան թէ Մշոյ նոտարն ([illegible]) աւելորդ տուրք մը կ'առնու տեղւոյն երկրագործական դրամատան նոտարին վերաբերեալ մուրհակներու վաւերացման համար։ Դատական Նախարարութիւնն այդ առթիւ ազդու հրահանգներ տուած է Բաղէշի վերաքննիչ ատենի ընդհանուր դատախազին։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ դեսպան Պ. Ա. Թըրրըլ այս օրերս Իզմիր պիտի երթայ, ուր շաբաթ մը մնալէ յետոյ տեղւոյն ամերիկեան հիւպատոսին հետ Սուրիա պիտի ուղեւորի։

ՊԵՏԱԿԱՆ Խորհուրդն աւարտած է այն խորհրդակցութիւնները, զորս կը կատարէր Բասրայի կանոնագրոյն նկատմամբ, և իւր տեղեկագիրը մատուցած է Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ նաւախումբ մը, զոր կը կազմեն չորս մարտանաւեր ու շրջան մարտանաւ մը, անցեալ օր Սէլանիկի նաւահանգիստը ժամաներ և Թնդանօթի հարուածներով բարեւեր է բերդն, որ փոխադարձաբար պատասխաներ է։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ու Թղթատարական վերատեսչութեան և ընդծովեայ հեռագրական թելերու ընկերութեան միջեւ որոշմագիր մը կնքուած է, որով Աղեքսանդրիայէն սկսելով ի Կրետէ և անտի ի Զանթա երկարուած ընդծովեայ հեռագրական թելին և կամ անոր մէկ մասին միջոցաւ փոխանակուած հեռագրերու համար հեռագրական վերատեսչութիւնն ո և է վարձք չը պիտի առնու՝ Թելը Կրետէէն անցնելուն համար և ասոր փոխարէն ընկերութիւնը տարեկան 10,000 ֆրանք պիտի վճարէ նոյն վերատեսչութեան տարեկան 4 մասնավճարներով։ Այդ գումար ո և է պատճառաւ բնաւ չը պիտի զեղչուի։ Ընկերութիւնը ամեն տարի տեղեկագիր մը պիտի տայ՝ ցոյց տալով փոխանակուած հեռագրերու քանակութիւնը։ Եթէ հեռագրերու Կրետէէն անցնելու վարձքն աւելցուի, ընկերութիւնն ալ միևնոյն համեմատութեամբ պիտի աւելցնէ իւր վճարած տարեկան գումարը։ Այս որոշում սկսած է գործադրուիլ նոյեմբեր մէկէն (Ն. Տ.) և երեք տարի պիտի տեւէ։ Ցաւարտ պայմանաժամուն, Հեռագրական վերատեսչութիւնը ազատ պիտի ըլլայ այդ որոշմագիրը վերանորոգելու կամ ջնջելու։

Որոշմագիրն ստորագրուած ու փոխանակուած է Հեռագրական ու Թղթատարական վերատեսուչ Հասան Ալի էֆէնտիի և ընդծովեայ հեռագրական թելերու ընկերութեան ընդհանուր ներկայացուցիչ Պ. Ճէյմս Անտերսընի միջեւ։

ՀՐԴԵՀՆԵՐ. — Անցեալ շաբաթ գիշեր Գասթամունիի Պօլը գաւառին չուկային մէջ հրդեհ ծագելով 450 խանութներ եւ 200ի մօտ տուներ հրոյ ճարակ եղեր են։ Տեղական կառավարութիւնը ձեռնհաս իշխանութեան հրամանաւ հարկ եղած օգնութիւնները ըրած է հրկիզելոց։

—Հոկտ. 16ին Մայտոս գիւղաքաղաքին մէջ հրդեհ ծագելով եօթ տուներ, երեք խանութներ ու փուռ մը այրեր են։

—Անցեալ շաբաթ գիշեր Այտընի Տէմիրճիլէր Թաղը հրդեհ ծագելով քանի խանութներ այրեր են։

ՑՈՅՑ ԲԱՐԵԲԱՐՔ. — Իզմիրի մէջ վերջերս [illegible] անուն յոյն կին մը իւր կենդանութեանը՝ բոլոր հարստութիւնը՝ ինը հազար ոսկի կտակած է քաղաքին յոյն վարժարանաց եւ բարեպաշտական հաստատութեանց։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՍԽԱԼ. — Մոնիթէօռ կը պատմէ թէ Շիշլի բնակող իտալացի մը շաբաթ օրն անհանգիստ ըլլալով բժիշկ մը կը կանչէ որ երեք դեղահատ կուտայ, պատուիրելով որոշեալ ժամանակներու մէջ առնել զանոնք։ Առաջին դեղահատը առնելէն ետք, սաստիկ թանձք և փորհարութիւն կ'ունենայ, որք կը սաստկանան երկրորդ դեղահատը առնելուն։ Ասոր վրայ, շուտով կանչել տալով իտալական հիւանդանոցի բժիշկը որ պատուիրեց հիւանդին երրորդ դեղահատը չառնել։ Այդ դեղահատ կնքուելով, յանձնուեցաւ առ որ անկ է։ Հիւանդը բոլորովին ապաքինած է այժմ։

ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ Վահան էֆէնտիի քիմիական տարրալուծմանց աշխատանոցն, ի Կալաթիա, վերստին բացուեր է իշխանութեանց հրամանով։ Վահան էֆէնտի հրաւիրուեր է միանգամ ընդմիշտ ի գործ դնել այն ձեւակերպութիւնները որք կը պահանջուին այսպիսի աշխատանոցներու արտօնութիւնն ստանալու համար։

ՍԵԼԱՆԻԿԻ արքունի կալուածոց տնօրէն Գրիգոր էֆէնտի Բաշալեան արձակուրդով մայրաքաղաքս եկած է։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ. — Քարբերդի գաւառական լրագրոյն մէջ կը կարդանք թէ հոկտ. 15 ին ութ աւազակներ Չմշկածագի Կէօմորէ գիւղէն յիսուն անասուններ յափշտակած են։ Տեղական կառավարութիւնն իմանալով ոստիկան-զինուորներ ղրկեր է, որք Սուրբեան գիւղին մէջ աւազակաց ետեւէն հասեր են։ Կռիւ մը տեղի ունենալով աւազակներէ մին սպաննուեր և երկուքը վիրաւորուեր են։ Յափշտակուած անասուններն ամբողջովին ետ առնուեր են։

—Նոյն թերթին մէջ կը կարդանք թէ երեւելի աւազակ Տէլի Մէհմէտի որդիք լեռը տարեր են Քարբերդի երեւելիներէն Միսաքեան Գրիգոր էֆէնտին, Ախոր գիւղը գտնուած պահուն։ Աւազակները տասնըհինգ ոսկի փրկանք պահանջեր են։ Կեդրոնական ոստիկան-զինուորաց Թապուր Աղասին հեծեալ ոստիկան-զինուորներով այդ աւազակները հալածել սկսեր է։ Բաւական ալ ոստիկան-զինուորներ ղրկուեր են։

ԲԱՐԲԵՐԴԻ մէջ կին մը մէկ անգամէն երեք արու զաւակներ ծներ է, որք կատարելապէս առողջ են։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ատեանը երէկ դատեց Հաֆըզ Ղալիպ անուն անձ մը՝ որ ի Սկիւտար Պէօյիւք Էմինի Նուրի էֆէնտիի սպանութեան գործին համար ամբաստանուած էր։ Դատարանը նկատելով որ Հաֆըզ Ղալիպ փոխադարձաբար զէնք քաշած ու սպաննած էր Նուրի էֆէնտին, դատապարտեց զայն երեք տարուան բանտարկութեան և տասը տարի ոստիկանական հսկողութեանը տակ մնալու։

—Դատարանը նոյնպէս վեց տարուան շղթայակապ աշխատութեան դատապարտեց Էրէնքէօյի Իսմայիլ անուն անտառապահ մը որ տղու մը պատիւը բռնաբարած էր ճնշում ի գործ դնելով։ Իսմայիլի մեղսակիցներն Րահիմ ու Ալի հնգական տարուան շղթայակապ աշխատութեան դատապարտուեցան։

ԱՓԻՈՆ. — Այս տարի Իզմիրի հրապարակը տարուած ափիոնի քանակութիւնն է 825 կողով։ Անցեալ տարի 3290 կողով տարուած էր։

ՔԻՈՍԻ մէջ անցեալ հինգշաբթի գիշեր երկրաշարժի ցնցում մը զգացուեր է։

ՊԷՐՈՒԹԻ մէջ այս օրերս կուրծքի հարբուխ կը տիրէ, սակայն վտանգաւոր չէ և շուտով կ'անցնի։

ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐ. — Ձեռնհաս իշխանութեան ծրագիր մը մատուցելով առաջարկուած է Արղընիի հանքէն հանուած պղնձի հանածոյները տեղւոյն մէջ զտել, ինչ որ կայս. կառավարութեան համար աւելի շահաւոր պիտի ըլլայ։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ նոր պաշտօնեաներու պէտք ունենալով, 75 ընտրելիներ իրենց անուննին արձանագրած էին. ասոնցմէ 55ը միայն ներկայացան մրցման քննութեան որ կատարուեցաւ անցեալ ուրբաթ օր։ Ասոնց մէջէն յաջողագոյն հանդիսացողները պիտի հրաւիրուին յառաջիկայ ուրբաթ երկրորդ քննութիւն մը անցնելու և անոնց մէջէն պիտի ընտրուին Պանքային առնելիք պաշտօնեաները։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑԸ

Շիրքէթի Խայրիէի շոգենաւուց երթեւեկութեան նոր ժամանակացոյցը, որ այս օրուընէ սկսեալ գործադրելի է մինչեւ 1894 յունուար 17, հրատարակած ենք Դ. երեսին մէջ։

ԹԷՓԷ-ՊԱՇԸՐ ԹԱՏՐՈՆԸ

Ֆրանսական օբէրէթի խումբն այս գիշեր պիտի ներկայացունէ Gillette de Narbonne (Ժիլէթ տը Նարպօն) երեք արարուածով սիրուն օբէրէթը։

Ի մօտոյ Mimi (Միմի), զբօսալի վօտվիլ մը։ Խումբին առաջին թէնօռ Պ. Կըլանէ և նոր երգչուհի մը, Օր. Մառի, ներկայացման պիտի մասնակցին հինգշաբթի գիշեր։

ԱԶԴ

Ս. Եկեղեցւոյս Վագֆէն Իսկիւտար Իճատիյէ Թէնսուֆ փողոց 2 և 4 թիւ տուներն ասկէց առաջ Խորհրդոյս կողմանէ ի վաճառ հանուած էին. այժմ յիշեալ տուներուն 55 (յիսունհինգ) օսմ. ոսկի գին տուող կայ. ուստի ով որ այն գնէն աւելի բարձր գնով ծախու առնել կ'ուզէ, թուականէս մինչեւ մէկ ամիս պարտի դիմել ի Խորհրդարան Ս. Եկեղեցւոյս ամեն ուրբաթ եւ կիրակի օրերն մինչեւ առաւօտեան ժամ 4։

Ի Դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ Պէշիկթաշի.

Ատենադպիր	Ատենապետ
Մ. Գ. ԽԻՍՏԱՎԵՐՏԵԱՆ	Ա. ԽՈՐԱՍԱՆՃԵԱՆ
Պէշիկթաշ	891
30 Հոկտեմբեր 1893	1—6

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ, ՃԱՐՏԱՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ
ԵՒ ԳԱՂԹԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆՑ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ 1889 ի

[illegible]
ԿԸ ՇՆՈՐՀԷ ՈՍԿԻԷ ՄԻՏԱԼԻ ՎԿԱՅԱԿԱՆ ՄԸ
Առ Պարոն Ս. ԹՐԻՊՈՍ,
ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ
Խմբակ Ե. — ԴԱՍ 73

ԸՆԴՀ. ՏՆՐ. ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ — Ն. [illegible]
Նախագահ խորհրդոյ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿ
Ա. ԹԻՐԱՐ

ՓԱՐԻԶ, 29 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1889

Փարիզի վերջին ցուցահանդէսին մէջ, հելլենական ճարտարագործութեան այս բնոյթին տրուած բարձր գնահատում պատիւ կը բերէ ոչ միայն պատրաստողին, այլ հելլենական ճարտարագործութեան։

Գաղափար մը կազմելու համար այն մեծ յաջողութեան կարեւորութեանը վրայ զոր հելլենական ճարտարագործութիւնը այս մրցավայրին վրայ կը շահի Պ. Թրիպոսի քոնեաքովը, կը բաւէ ըսել թէ միայն քոնեակ պատրաստողներու տրուած չորս ոսկի միտալներէն երկուքը ֆրանսացի գործարանատէրեր շահած են եւ մէկն ալ Պ. Թրիպոս։ Այսքան փայլուն գնահատումէ մը ետք, ամեն դրուատիք աւելորդ է։ Ուրեմն անօգուտ կը կարծենք խօսիլ բոլորովին մասնաւոր այն գնահատումներուն վրայ որք եղած են Պ. Թրիպոսի քոնեաքին՝ Վիեննայի, Պոստոնի ցուցահանդէսներուն ինչպէս նաեւ Օլիմպական ցուցահանդէսին կողմէ, այս վերջինոյն հիմնուելէն ի վեր։

Թուրքիոյ միակ ներկայացուցիչները Պ. Պ. ՏՈՒՓԱՍ ԵՂԲԱՐՔ.

Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Ալեքսանտրի խան, թիւ 17։

ՀԻՆ ԳԻՆԻ

ԵՐԵՍՈՒՆ ԵՐԵՔ տարուան և ՏԱՍՆԸՎԵՑ տարուան ճերմակ ու սեւ անարատ գինիներ շիշերու մէջ պահուած։ Այս գինիներ մեծապէս օգտակար են ստամոքսի տկարութիւն ունեցողներու և մանաւանդ նոր ապաքինած հիւանդներու։ Կը գտնուին Ճ'Օրթագիւղ հանգուցեալ Մուխթար Յակոբ աղայի տունն, որ շատ դիւրաւ կը գտնուի հայոց եկեղեցին դիմաց։

821 7—10

ՀԵՌԱԳԻՐ
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՀՌՈՄ, 12 Նոյմ. — Ռումելիի երկաթուղեաց պարտատոմսերն ունեցող Իտալացւոց ընդհանուր ժողովը, զոր առեւտրական սենեակը գումարած էր, սկզբամբ ընդունեց աւստրեան ծրագիրն, (որով կ'առաջարկուի 100էն 75 վճարել եղած թիւերը)։

ՄԱՏՐԻՏ. — Մարոքցիներուն դէմ պատերազմի ծախուց նպաստելու համար բացուած հանգանակութիւնը շատ առատ արդիւնք կուտայ։

ՄԱՏՐԻՏ. — Գապիլ հեծելազօրաց հրամատարն սպաննեցաւ։ Կ'ըսուի թէ Գապիլք վհատած են։ Անոնցմէ շատեր լեռները քաշուած են, ռումբերէն հեռի։

ԱԹԷՆՔ. — Աւելան ծովակալ հաղորդեր է հելլէն կառավարութեան թէ ռուս նաւատորմին համար Միլոյի և Նաւարինոյի միջեւ նաւահանգիստ մը պիտի ընտրուի։

ԼՈՆՏՈՆ 13. — Երեկոյ. Ժողովոյ մէջ ընդհանուր դատախազ Սըր Չարլզ Ռըսէլ և Պ. Կլատսթոն յայտարարեցին թէ Էտինպուրկի դուքսն, իւր արքի հանգամանքով, իբրեւ իշխող դուքս Սաքս-Քօպուրկի ի Գերմանիա, չի կրնար մնալ բրիտանեան նաւատորմին գործօն ծառայութեան մէջ։ Իւր նաւային պաշտօնին մէջ պիտի մնայ, բայց անթոշակ, իբրեւ պատուոյ նշան մը կարեւոր ծառայութեանց համար զորս մատուցած է իւր հայրենեաց նաւատորմին։ ([illegible])

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 2 Նոյեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ	109 ³/₈
3 » Փարիզի	22 95

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՔՕՆՍՕԼԻՏԷ

Երկ. երկիր զուգ. (Միաց. Դ. Ալքի)	24 10
Քէրտալի մէջ	— —
Առաւօտեան բացուելու	24 8¹/₂
Կէս օրին	24 8¹/₂
Թանձիմաթ Օսմանեան երկ. երկիր	— —
» ժամ 5ին	— —

[illegible]

[illegible] Ալքի	55 25
[illegible]	33 75
[illegible]	25 30

[illegible]

Սամսոն [illegible]	— —
Քրէտի ֆօնսիէ	7 20
Պանք տը Քոնս.	3 05
Օսմ. Շահէ է [illegible]	4 10
Րէժի — Օսմ. Ոսկի	17 17
Թումպէկի	595
Օսմ. [illegible]	305
Բուլկար [illegible]	87 75
[illegible]	39

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄԻ

Օսմանեան ոսկի — դրշ.	100
20 ֆրանքնոց	87 20
Անգլիական ոսկի	110 40
[illegible] ոսկի	107 16
Մէճիտիյէ	90 05
[illegible]	51 14
[illegible]	8 70
[illegible]	197 35
Մանր արծաթ	193
Պէշլիք	97
[illegible]	— —
[illegible] Ղալաթիոյ Սակարանի	5

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 13 Նոյեմբեր

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	99 07
» 4 ¹/₂ %	104 65
Օսմանեան քօնսոլիտէ Ալքի Դ.	22 22
Օսմ. մարս. արժէթուղթ	494 37
Բրիորիթէ Թիւրք (1890)	447 50
Օսմանեան Երկաթուղի	87 87
» Րէժիի բաժնէթուղթ	396 25
Պանք Օթօման	585 93
Քրէտի Լիոնէ	757 63
Իտալական Ռանթ 5 %	79 80
Եգիպտական Միացեալ	506 25
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 17¹/₂
Օսմանեան [illegible] բաժնէթուղթ	413 75

ԼՈՆՏՈՆ, 13 Նոյեմբեր

Անգլ. քոնսոլիտէ	98 31
Օսմ. » Ալքի Դ.	22 06
» » » Գ.	55 25
» » » Բ.	33 75
» » » Ա.	23 02
Օսմ. փոխառութիւն 1871	98 50
Փոխառութիւն 1877 (Տէֆէնս Լօն)	96 50
Պանք Օթօման	13 31
Այտընի երկաթուղի	13 50
[illegible] երկաթուղի	15
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆիէ)	100 37
» առանձ. (բրիվիլէժ) 1890	— —
Տօմանեան (փոխառ. Թուրքիա)	103 75
Հելլենական 5 %	37 50
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25 37¹/₂

ՊԵՐԼԻՆ, 13 Նոյեմբեր

Օսմանեան երկաթուղի	83 20
Օսմ. Րէժի	— —
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 20¹/₂
» Փարիզի »	80 45

ՎԻԵՆՆԱ, 13 Նոյեմբեր

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	127 60
» Փարիզի	50 62
Օսմանեան Րէժիի բաժնէթուղթ	199
» երկաթուղի	48 70

[illegible]

ՓԱՐԻԶ, 14 Նոյեմբեր

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	99 02
Եգիպտական միացեալ	— —
Օսմ. քոնսոլիտէ Ալքի Դ.	22 20
Օսմ. երկաթուղի	— —
Օսմ. Րէժի	— —
Օսմ. մարս. արժէթուղթ	— —
Բրիորիթէ Թիւրք	— —
Պանք Օթօման	585

Կը ծանուցուի թէ Տօքթ. Վահրամ Ց. Թորգոմեանի Բերայի մէջ ունեցած մասնաւոր դարմանատունը փոխադրուած է Բերա, ՄԵԾ ՓՈՂՈՑԻ վրայ թիւ 96 ընդարձակ տունն, ուր հինգշաբթէ և կիրակէ զատ ամեն օր հիւանդ կ'ընդունուի ժամը 7էն 10 ը. թ. 766 23—24

ԲԺՇԿԱԿԱՆ

ՍՆՈՒՆԴԻ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԻՒՆԸ

Սնունդ.—Նպատակ և սահման [illegible].—Պահեցողութիւն.—Շատակերութիւն.—Ախորժակ և Մարսողութիւն.

Մարդս միշտ պէտք ունի սնունդի, բայց որոշեալ չափով և որոշեալ ժամերու մէջ միայն։ Եթէ շատ աշխատինք և յոգնինք շատ ուտելու պէտքը կը զգանք, քիչ և չափաւոր ուտելը յաճախ մեծ օգուտներ ունի առողջապահական տեսակէտով։

Ճաշելու նպատակը անօթութիւնը յագեցնել է, ոչ թէ զայն գրգռել. հետեւապէս, սննդեան քանակութիւնը համեմատելու է միշտ մարսողական կարողութեան և ստամոքսի ուժին հետ, և մեր ամենօրեայ փորձառութեամբ անոր հաճելի կամ անհաճոյ լինելիք կերակուրները ճանչնալ պէտք է, որովհետեւ ինչ բան որ ստամոքսը չէ կարող մարսել՝ իրեն համար ճշմարիտ թոյն մ'է։

Ճաշելու ժամանակ տխուր ըլլալու և տխուր գաղափարներով, մտահոգութեամբ պաշարուած ըլլալու չէ երբեք, այլ միշտ ուրախ և զուարթ պէտք է ըլլալ։ Ուրախ սրտով և կատարեալ հանգստութեամբ կերուած կերակուրներն որչափ որ ալ դժուարամարս ըլլան, դարձեալ միշտ օգտակար կրնան ըլլալ։

Ճաշելու ժամերը որոշեալ ըլլալու են. միշտ մի և նոյն ատեն և միեւնոյն ժամերու մէջ ճաշելու է։ 24 ժամուան մէջ 2-3 անգամ ճաշելու է ընդհանրապէս, բաց ի այն մարդոցմէ որոնք տկար և հիւանդոտ ըլլալով քիչ և յաճախ ուտելու պէտք ունին։

Ինչպէս ըսինք արդէն, միշտ ստամոքսի մարսողական կարողութեան համեմատ սննդարար և դիւրամարս կերակուրներ ընտրելու է, այն ալ յարմար ժամանակներու մէջ և մարմնոյն օգտակար ըլլալու չափ որոշեալ քանակութեամբ։

Ճաշելու թուոյն մասին ալ կարգ կանոն պահել պէտք է, այսինքն թէ որ և է կերակուր մը լաւ մը և դիւրաւ մարսելու համար պէտք է որ ստամոքսը վերջին կերակուրը ամբողջովին մարսած ըլլայ, հակառակ պարագային՝ ստամոքսը մաշուելով անմարսողութիւն, ստամոքսային խանգարում յառաջ կուգան։ Պատահաբար եթէ մէկը օր մը չափազանց ուտէ, հետեւեալ օրը անօթի կենալ պէտք է, որպէս զի ստամոքսը առջի կերակուրները մարսելով հանգչի։

Պահեցողութիւն.—Առողջական տեսակէտով այս ինչ կամ այն ինչ սնունդներէն հրաժարիլը պահեցողութիւն կ'ըսուի որ գրեթէ միեւնոյն ազդեցութիւնը յառաջ կը բերէ, բայց և այնպէս հիւանդութեանց միջոցին երբեմն սախտողական կրնայ ըլլալ պահեցողութիւնը, այն ալ բժշկին հրահանգովը միայն և մինչեւ որոշեալ ժամանակ մը։ Այս պարագային մէջ պահեցողութիւնը և ծոմապահութիւնը եթէ երկար ատեն տեւեն չափազանց նիհարութիւն և անարիւնութիւն յառաջ կուգան։

Անչափաւոր և անկանոն սնունդը դարձեալ վերը յիշուած հետեւանքները յառաջ կը բերէ, այս կերպով մեր մարմնոյն ամբողջ անդամները կը վնասուին, ինչպէս և մկանանց կծկում, ջըղային դրութեան մասնակի կամ ընդհանուր անկարգութիւն, արեան շրջանի անկանոնութիւն, ջրգողութիւն եւ տենդային զանազան հիւանդութիւններ երեւան կուգան, մարմնոյն կենսական ջերմութիւնը կը նուազի (25 և մինչեւ իսկ 16) և յաճախ կը դողանք և կը մեռնինք։

Շատակերութիւն.—Շատ ուտելը ինքնին վնասակար է միշտ, նախ ստամոքսը վնասելով մարսողութիւնը կը խանգարուի, ստամոքսային ընդլայնում, ստամոքսատապ, շաքարախտ, բոտատալք (ascaride) և ուրիշ զանազան տեսակ հիւանդութիւններ յառաջ կուգան։ Արիւնը շատնալով մարմինը կը պարարտանայ ու չափազանց կը գիրնայ և այսպիսով արիւնյորդութիւն, ուղեղային համախնութիւն և արիւնհոսութիւն, փամփուշտաքար բուռած վնասակար և մահաբեր հիւանդութեանց տեղի կուտայ։ Ցամառ շատակերներ բնականաբար յոյժ տրամադիր են այս կարգի հիւանդութեանց։

Ամէն պարագայի մէջ չափաւոր ուտելը միշտ աղէկ է։ Հաստատուած իրողութիւն մ'է թէ մարդ մը որ միշտ շատակերութեամբ կ'ապրի և կեանքը շարունակ անմարսողութեամբ կ'անցունէ, երկարակեաց չ'ըլլար և շուտով կը մեռնի։ Սակաւակերութիւնը՝ որ գաղափարները պայծառ, յիշողութիւնը և դատողութիւնը սուր և գլուխը թեթեւ կը պահէ, միշտ լաւ ազդեցութիւն կ'ընէ մեր մարմնոյն վրայ։

* *

Մարդիկ միայն կենդանային սնունդներով և բուսային մարմիններով չեն կրնար սնանիլ, կենդանային սնունդները աւելի բորակածին (azote) իսկ բուսայինները բնածուխ (carbon) կը պարունակեն, թէեւ կան ուրիշ սնունդներ որոց պարունակած այս երկու տարրերն խիստ համեմատական են և հետեւաբար այդ կարգի սնունդ մը գլխաւոր սնունդ մ'է մեզ համար, ինչպէս կաթը և հաւկիթը։

Եթէ լոկ բուսային մարմիններով սնանիլ ուզենք, գլխաւորաբար անարիւնութիւն յառաջ կուգայ, որուն կը յաջորդէ դժուարամարսութիւն, ստամոքսատապ, աղետապ ևն, և այսպէսով ենթական կ'սկսի հետզհետէ նիհարնալ։

Բուսային սնունդներէն գլխաւորաբար հացը մէջ բերենք, — եթէ միայն հացով սնանիլ ուզենք, 20 կրամ բորակածնի համար օրական 1000—1300 կրամ հաց ուտելու է. սա միայն 400 կրամ բնածուխ կուտայ մեզի փոխանակ 350 կրամի, ըսել է 50 կրամ աւելի, և այնչափ բնածուխը այրելու և վատնելու համար սովորականէն աւելի շնչելու է, ինչ որ մեր մարմնոյն և թոքերուն վրայ ազդելով բնական ջերմութիւնը կ'աւելնայ։

Եթէ միայն կենդանային սնունդներով սնանիլ ուզենք, արեան քանակութիւնը կը շատնայ, կը զօրանանք, կը գիրնանք, կը պարարտանանք և այս կերպով ստամոքսի, աղեաց և թոքերու կողմէ անհանգստութիւններ կ'զգանք։ Ուղեղը և ջղերն ամենէն աւելի կը վնասուին, արիւնը դէպի հոն խուժելով, ուղեղային համախնում և ջղային զանազան հիւանդութիւններ երեւան կուգան։

Այս կարգէն ալ մէջ կը բերենք գլխաւորաբար միսը. — 350 կրամ բնածուխի համար 2,25 քիլոկրամ միս ուտելու է որ գրեթէ 70 կրամ բորակածին կը պարունակէ և սա որոշեալ չափէն շատ աւելի (50 կրամ) լինելուն չափազանց գիրութիւն, անհանգստութիւն և ուրիշ զանազան տեսակ հիւանդութիւններ յառաջ կը բերէ։ Ուրեմն պէտք է գիտնալ թէ մեր սնունդը առանձինն ոչ բուսային և ոչ ալ կենդանային, այլ միշտ խառն ըլլալու է և ընդհանրապէս օրուան 24 ժամուան մէջ 320 կրամ միս և 1000 կրամ հացի պէտք ունինք։

ՏՈՔԹ. Ց. ՍԱՆՏԱԼՃԵԱՆ

(Շարունակելի)

ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ԴՊՐՈՑՆԵՐԸ ԼԵԶՈՒԻ ՀԱՆԴԷՊ

Աշխարհաբար լեզուն երկար տարիներէ ի վեր կը ծեծուի գրական հրապարակին վրայ, առանց վերջնական ձեւ կամ կաղապար մը ընդունելու. զի մեր գրագէտք տակաւին երկու գլխաւոր դպրոցներու հետեւող՝ գծին երկու ծայրերը կը գտնուին. մին կը պահանջէ մանուկն իւր մօր ստեանց վրայ սնուցանել եւ կ'ուրանայ աշխարհաբարի առանձին տիպն եւ ուղղութիւնը. իսկ միւսը նոր դայեակներու յանձնել կ'առաջարկէ այս զարափերջիկ զաւակն, որ կոչուած է ապրիլ միջավայրի մը մէջ՝ որ կենաց հին պայմանները չներկայացներ։

Մեր մասին պահելով ամեն յարգանք այն սրբազան գրաբարի համար, որ այնչափ գեղեցիկ կը խօսի սուրբերու բերանով, որ այնչափ վսեմ է մեր քաջ մատենագիրներու գրչին ներքեւ, կ'ընդունինք թէ ի զուր են այլ եւս այն տոհմասէր գրագէտներու ջանքերն որք՝ տարիներով բաժնուած, տուն տեղ եղած զաւակ մը կը խրատեն հօրենական երդին ներքեւ ապրիլ. զի այս վերջինը մուեւով ժամանակի բազմապահանջ ոգիէն եւ ազդուելով դրացի լեզուներու անընդհատ շփումէն, տակաւ ուրոյն ձեւ եւ կերպարան ստացած է, որ գուցէ յաւիտեան աքորք, գեղջ, ի ծառէ, գինու, արբից, լուաւ, պատմեն գնմանէ, եղեւ անդ աւուրս ինչ՝ չպիտի ըսէ։ Ուստի ստիպել զայն որ հնոյն կանոններովը վարի, բռնադատել է ճաշակի տէր երիտասարդ մը որ իւր հօր և պապին հագած տարազը պահէ։

Արդի հայ լեզուն կամ աշխարհաբարը՝ եթէ ուրախ ենք մի կողմէ որ պարբերաբար կ'աճի եւ կը զօրանայ ոճի, ձեւի եւ բացատրութեանց ճոխութեամբ ու զանազանութեամբ, ցաւ է տեսնել միւս կողմէ որ իւր քերականութիւնը եւ ուղղագրութիւնը՝ որ լեզուի մը կատարելութեան մեծագոյն գրաւականներն են, ամուր հիման մը վրայ չկենար։

Նախ հոլովներու վրայ խօսելով կատարեալ քմահաճոյքի մը կը հանդիպինք, որ լեզուն խժաբանութիւն կը դարձնեն. ոմանք կը յարատեւեն գրել «կեանքի, հօրանիով, գինիին մէջ» որ հիներու համար մեղանչումներ են, իսկ ոմանց յաճախ կը լսենք «յեկեղեցւոյ կ'աղօթէ, սովորութիւն մ'է ի մեզ. ի հիմանց խախտեցաւ. զգեստուք յանկողին կը մտնէ. փոքունց հնազանդութիւնը» Բաբելոն մը չէ՞ այս, ուր ամեն մարդ ուզած քերականութիւնովը կը խօսի։

Իրաւամբ գերազանց եւ վսեմ են հին լեզուի բացատրութեանց ձեւերն ու կանոններ. եւ կը սիրենք զանոնք երբ նոյն ինքն գրաբարի մէջ տեսնենք. սակայն կիսկատար եւ հատակոտոր խառնել զանոնք աշխարհաբարի ընդածին կանոններու հետ, է կատարեալ աններդաշնակութիւն մը՝ որուն ականջ չդիմանար։

Հոլովներու համար գոնէ հարկ է համաձայնութեան մը յանգիլ. ուղիղ բանն և նոր լեզուներու կազմութեան բնական օրէնքը կը պահանջեն որ արդի հայ լեզուն ազատ մնայ հին լեզուներու այն ոչ սակաւ անկանոնութիւններէն եւ բազմաթիւ բացառութիւններէն՝ զորս ոչ թէ լեզուի բնութիւնը իւր ծնած օրէն (անզատին ի ծննդենէ) տուած է, այլ հին մատենագիրներու աննպատակ քմահաճոյքը՝ զոր յաջորդ սերունդները գործածութեամբ նուիրագործելով իբր կանոն ընդունած են։ Եւ ահա նոյն վտանգին ենթակայ չէ՞ մեր աշխարհաբարն ևս, որ ամուր ցանկ մը չունենալով իւր առջեւ, անարգել կը թողու որ ամէն գրող իւր յարմար դատած հոլովումը գործածէ, ձեւ մը առաջարկէ այն շէնքին որոյ հիմը տակաւին պէտք եղածին չափ ամուր չէ։

Բայերու մէջ համեմատաբար քիչ են քմահաճոյից տնօրութիւններն եւ երկու դպրոցներու հետեւողք սկզբամբ համաձայն են ուրիշ գլխաւոր կէտերու վրայ, որ աշխարհաբարի գոյութիւնը կը վճռեն։ Սահմանական ներկայի և անկատարի «կը»ն, ապառնիի «պիտի»ն, ընդունելութիւն անցեալին եւ ներկայի «ած»ն եւ «ող»ն, կրաւորականներու «ու»ն վերջնապէս ընդունուած են։ Արեւելեան հայ բարբառի ներկայացուցիչներէն ոչ ոք կը համարձակի մերժել զանոնք կամ փոխել, միայն ուղղագրութեան մէջ կը բաժնուին սակաւ ինչ, որ էական խնդրոյ քով երկրորդական կէտեր լինելով, չարժեր մեծ աղմուկ հանել ատոնց շուրջը։

Եւ արդարեւ գրաբարի «մ» տառն (գիտեմք) «ն» փոխել (գիտենք), «ոյ»ը (լուցոյց) «ու» (լուցուց) ընել չարդարանար քերականութեան առջեւ, որ մէկ կանոն եւ մէկ ուղղագրութիւն միայն ունի. սակայն հիւանդացած է, հիւանդացեր է, հիւանդացել է՝ ըսել միեւնոյն գաղափարն յայտնելու համար, է մեծագոյն քաոսն ուրկէ պէտք է հանել լեզուն։ Ի մօտոյ պիտի խօսինք շարադրութեան կամ համաձայնութեան այն մեծ տարբերութեանց վրայ, որոնց մէջ երկու դպրոցներն երբեմն հակոտնեայներ կը կազմեն, եւ ուր Գրաբար եւ աշխարհաբարը կը մղեն այն մեծ պայքարն որ անշուշտ ի նպաստ երկրորդին պիտի վերջանայ. սակայն ե՞րբ, զայդ չկարենք գուշակել։

Կարին Գ. Լ.

ՄՈՒԹԻՆ ՄԷՋ

Սալաքարերուն վրայ արձագանգող ճօկանները կ'իմացունէին թէ կէս գիշերն անցուկ էր, որ ատեն ես համապարփակ վերարկուիս մէջ կծկտիկ՝ վազվզը կ'երթայի, ու քայլափոխերս առ նուազն քառորդի մը կը կարօտէին տակաւին՝ զիս տուն հասցնելու համար։

Երեկոյթէ վերադարձն անանկ տխուր բան մը ունի դէպ ի ենթական որ զինքը վայելողին դէմքը կը թթուեցնէ քիչ մը։ Այդ սիրտ-կոտրումին յարակից դէպ ի տուն ընելիք ճամբուս երկայնքն ու օդին տգեղութիւնը բաւական էին կիսով չափ ցնդեցնելու բերկրանքի այն ցքին որով հոգիս գինով էր այն գիշեր։

Երեւակայեցէք իր նախապատմական իմաստով գիշեր մը. բովանդակ մթնոլորտը խղդուած՝ անթափանցանց մութով մը, այնքան կուռ որ էն հզօր տեսողութիւնն իսկ կը խաթարէ կը թարթափէ, և ուր բացարձակօրէն կ'անհետին խաւարը մեղմող երկինքի չափիղանները։ Տեղատարափ անձրեւ մը ի զուր կը լուար այդ սեւութիւնը, իր թել թել կաթիլներով անոր մարմինը ծակծկելով. և հով մը, վազվըզող փախուկ հով մը աչքանիր կ'ընէր այդ աշխարհաւ անյրպետին մէջ, իր կատաղի մռնչիւնով կարծես երգելով երգը ձմեռին, անոր թագուն սոսկումները պատմելով բարձրաձայն։

Սակայն ես կատարելապէս անտարբեր բնութեան այդ արտառոց երեւոյթներուն հանդէպ, ճամբաս կը շարունակէի, երեկոյթին պարագաներով մտադբաղ և ականջներս լեցուն՝ վալսի մը ոստոստիկ եղանակով որ ակամայ պարուհիս կը յիշեցունէր ինձ փողոցին մէջտեղը, մինչ կ'զգայի որ ինքզինքս հազիւ կրնամ բռնել պարելէ պարտասուն սրունքներուս վրայ։

* * *

Կերկերաձայն խօչիւն մըն էր անձայն որ ականջիս կը հասնէր Պիւյիւք-Տէրէէն անցած ատենս. ու քանի՛ կը յառաջանայի հեծեծանքն երթալով կը շատնար. ցաւատագնապ հեծեծանք մը զոր հեռաւորութիւնը խուլցուցած էր ի սկզբան։

Հակառակ այն յուզումին ու սրսփանքին որոցմով կուրծքս կը տրոփէր, դէպ ի այդ ձայնը կը մօտիկնայի զայթ ի զայթ։ Յանկարծ կանգ առի, զմռւած մնալով տեսարանի մը առջեւ որ հետաքրքրող ըլլալէ աւելի կարեկցական էր։

Նեղլիճուկ և անկանոն զարուփոսերով տեղ մըն է այն փողոցը, գրեթէ ամայի ցորեկներն իսկ։

Լապտերս առջեւս բռներ էի, ձորէն վար ծռելով ու պակուցմամբ նայելով խըրամատին մէջ տախտապարող զանգուածին որ կը շնչէր։ Սրունքները քուրջի պէս կախ՝ հոսող ջուրին մէջ, կանեկի վրայ ինկած պառկած ձի մը կը թապլտկէր, ջլջլխանքին մէջ թաթաւուն։

Կեանքիս մէջ ատ աստիճան սիրտ զըղող պատկերի մը ականատես չէի եղեր։ Անուշադիր՝ կեցուածքիս վտանգաւորութեանը, բաւական ատեն արձանացայ հոն անյօրիր, նայուածքս արգահատօրէն կեդրոնացուցած անոր վրայ որ կը չարչըրուէր վայրապա՞ր։ Ամենէն աւելի կ'ազդուէի այն հեւ ի հեւ խռխնջիւնէն զոր կը բարձրացունէր մարդերու խորհրդաւոր անձայնութեան մէջէն, ձայնի ծայրաստիճան թափով մը։ Խոշոր փքոյի մը պէս փորը կ'ուռէր ու կ'իջնէր զանդաղօրէն, շնչառութիւնը հատկըտելով, անկանոնելով. և աչուըները, իրենց ակնակապիճներէն դուրս պայթելու չափ խոշորցած, կը վառէին վայրագութեան բոցով մը որ մութը կը ծակէր։

Երբեմն կը պատահէր որ ոտքերը քիչ մը շուկուէին այդ սաժանելի վերելքին մէջ. բայց րոպէ մը յետոյ մաքառումէն բոլոր ճիգերը թափած սպառած՝ նորէն կ'իյնար կը լոկէր հեք անասունը։ Նոյն դիրքով, դեռ գետին չը փռուած, առջեւի ոտները պարապութեան մէջ դողդղջուն, պարանոցը տարապայման ճիգով մը ծառացած, կարծես անձրեւոյթ կաուկներ կը տեղար տիրոջը երկաթէ կուրծքին, ամբակներուն երկթէ ծայրովը։

* * *

Հեղեղետը կը շարունակէր խուխջիլ խլացուցիչ միօրինակ մխրով մը, պերւմներ ընելով ձորին զարտուղի կողերուն վրայ, ու քչիկ քչիկ քչել ջանալով հոգեւարք կենդանին։ Վերը, քամիին քմայական նուագով հաճինները կը պարէին իրենց պարը դիւային, իրենց կոտորներով միջոցը ճեղքըրտելով, ու տխտանեան հասակնուն տատանուէն հանելով խօլերգ մը մահասարսուռ որ արհաւիրքի գոյն մը կուտար ամայի ու մութ փողոցին։

Եւ ինծի այնպէս մը կուգար որ մահը մօտ անասնոյն այդ վայնասուններն — աւելի՛ թախծալից քան բնութեանը — սրբտանք մ'ըլլային, մարդկութեան դէմ աղերսա՛ղ սրտունք մը սակայն։ Երբ տէրը այդ զերբուկ փողոցէն կը վազցունէր զինքը, իր փոլթընթացիկ թափին մէջ ո՛վ գիտէ ինչպիսի՞ սայթաքմամբ մը հոտ էր գլորեր խեղճ անասունը, այդ անել փոսին մէջ գիտակցաբար և կենդանւո՛յն սատկելու. Ու տէրը, անկարեկիր, առած քալած էր, թերեւս անէծք մըն ալ մրմռալով հէք արկածեալին որուն ըրածն իրեն համար ձախլիկութիւն մըն էր պարզապէս։

Ա՛ն, ճամբան կ'ընէի բոլոր այս մտածումներս։ Իմ ձեռքէս ի՞նչ կուգար. անհատ մըն ալ ես՝ մարդկութենէն — որ սակայն գոնէ չոր կարեկցիլ մը գիտէի —, անցայ գացի մտամփոփ ու խոհուն. և այս անգամ պարի եղանակներուն տեղ ողբի մը ցաւագին շնչերը կը դանչէին ականջներուս մէջ, բնութեան ողբին որ իր հեզուկ բմոժիկները կախած՝ կ'արտասուէր տըխրաձայն լացով մը։

Իւսկիւտար ԹԷՈԴԻԿ

Աստի անտի

ՎԻՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ՊԱՅՔԱՐ

Ժամանակով, քաղցին կազմուածքը զօրացնելու սահմանուած հիւթի մը առթիւ, գիտուն մը, գաւառային համալսարանի մը մէջ ուսուցիչ, Փարիզի բժըշկական Ակադեմիային միջոցով կ'առաջարկէր Ժիւսմէն Սէ բրոֆէսորին պաշտպան ուրիշ հիւթի մը որ իր խօսքին նայելով միեւնոյն յատկութիւններն ունէր, ելլել Մօն-Պլանի գագաթը։

Այս կամ այն վերելակողին դիմացկունութեան ատրճանը հրապարակով ցոյց պիտի տար յիշեալ հիւթին գերազանցութիւնը։

Դժբախտաբար, Ժիւսմէն Սէ չընդունեց իր առխին հրաւէրը։

Այսօր, Փարիզի գիտական մարմինը կը զբաղի այսպէս յուրջ պայքարով մը։

Բոլոր վիրաբոյժք գիտեն այն անհամաձայնութիւնը որ երկար ատենէ ի վեր կը տիրէ տօքթօր Վէրնէօյլի և տօքթօր Բէանի միջեւ, Ֆրանսայի երկու նշանաւոր վիրաբոյժները, որք յոյժ բարձր դիրք մը և համբաւ մը կը վայելեն բոլոր աշխարհի մէջ, և որոց երկրորդը, տօքթ. Բէան, անցեալ տարի մայրաքաղաքս այցելեց։ Վէճին պատճառն է վիրաբուժական գործողութեան մը մասին երկու վիրաբոյժներուն իրարմէ ունեցած գերազանցութիւնը։

Բրոֆէսոր Վէրնէօյլ անցեալ յուլիս 14ին նամակ մը հրատարակած էր Պէ-ըլԲէն Մէտիքալի մէջ, յորում կ'առաջարկէր Տքթ. Բէանի վէճը ենթարկել բժշկական Ակադեմիային մէկ քանի անդամներուն իրաւարարութեանը։ Տքթ. Բէան ևս, մէկ քանի օր առաջ, նոյն թերթին միջոցով, պատասխանած է տօքթ. Վէրնէօյլի։

Ահաւասիկ այս պատասխանին մէկ քանի շահեկան մասերը.

«Դո՞ւք էք որ կ'առաջարկէք մեզ պաշտօնական քննիչ մասնախումբ մը՝ կարգադրելու համար մեր վէճը. եւ ո՞վ ցոյց կուտաք այդ մասնախումբին համար։ Ակադեմիոյ երկու անդամներ՝ ձեր կողմէ ընտրուած, երկուք ալ իմ կողմէ, ամենը չորս անձ ընդ նախագահութեամբ բժշկական Ակադեմիային պատուարժան նախագահ Պ. Լապուլպէնի։

«Ոչ թէ հինգ ակադեմականներ, այլ կը պահանջեմ որ ամբողջ Ակադեմիան, բովանդակ Կաճառը, վիրաբուժական ընկերութիւնն եւ վիրաբոյժներու ամենամեծ մասը անձամբ դատեն մեր ճարտարութիւնը։

Հոս, հռչակաւոր բժիշկը վիրաբուժական երեք առաջարկներ կ'ընէ, անոնցմէ մէկուն ընտրութիւնը թողլով իր արժանաւոր մըրցակցին. և կը յաւելու.

«Ազատ էք գործածելու ձեր հարիւր նախահայրերուն բոլոր գործիները։ Իսկ ես պիտի դիմեմ իմ բազմազան մկրատներուս։ Արգահատելով ձեր տագնապին վրայ, իրաւունք կը շնորհեմ ձեզ գործածելու իմ արիւնարգելային գործիներս։

«Եթէ ստուգուի որ գործողութիւնը չէք կրցած յաջողութեամբ կատարել, ապացուցած կ'ըլլաք թէ երբեք չէք կրցած գործադրել զայն։

«Հակառակ պարագային, ես յաղթուած կը համարիմ ինքզինքս և Ակադեմիոյ քարտուղարին կը յանձնեմ ձեր կողմէ որոշուած գումարը։

«Պէտք է որ ձեր տկլաւութիւնը հրապարակով հռչակուի։ Այսպէս ձեր յաւակնութիւնները վերջնապէս, անդարձ կերպով պիտի ոչնչանան։»

Բրոֆէսոր Վէռնէօյլի կողմէ որոշուած գումարը քանի մը հազար ֆրանք է և գըթասիրական գործի մը պիտի յատկացուի։

«ԿՆՈՋ ՄԱՍԸ» ՕՁԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Շատ անգամ, մէկ վանդակի մէջ փակուած օձերու միջեւ մոլեգին պայքարներ տեղի կ'ունենան. մարդոց մէջ պատահած կռիւներուն իբր անխուսափելի պատճառ անմիջապէս կ'ըսեն հռչակաւոր առածը «կնոջ մաս կայ»։ Բայց օձերո՞ւն համար. կնոջ զօրութիւնը անշուշտ մինչեւ այս ցուրտ սողուններուն չի հասնիր, ուրեմն ի՞նչ պատճառ տալ օձերու այդ անողորմ պայքարներուն։ Արդ, օձերու աշխարհին մէջ առած մը ստեղծուեցաւ, համանման մարդոց մէջ ստեղծուածին. «ճագարի մաս կայ»։

Երկու պօաներ (մեծագոյն օձեր) երկար տարիներէ ի վեր միասին կ'ապրէին միեւնոյն վանդակին մէջ, և բնաւ վէճ չէր ծագեր իրենց միջեւ։

Օր մը զանոնք սնուցանող պահապանը, փոխանակ զատ զատ տալու անոնց բաժինները, ամբողջ ճագար մը առջեւնին նետելու անխոհեմութիւնը գործեց։ Սողուններու աշխարհին մէջ չկայ մտերմութիւն մը որ կարենայ տոկալ սաստիկ փորձութեան մը։ Երկու պօաներուն փոքրը, մէկ ոստումով թաւալելով անցած էր իր ընկերը և արդէն կը բռնէր բաղձացեալ որսը երբ զգաց որ կը պլլուի զօրեղ սեղմումով մը։ Իր բանտակիցն էր որ իր ուժը կը գործածէր կեցունելու համար միւսը և մտօ մինակ լափելու համար ճաշը։ Տկարագոյնը յաղթուեցաւ, բայց վրէժ լուծելու յոյսը ամենեւին չթողուց։ Սպասեց որ իր հակառակորդը մասամբ ընթարմանայ մարսողութեան առաջին աշխատութենէն որպէս զի ինքն ալ անոր փաթթուի, անգթօրէն խածնէ զայն շատ տեղէն և ուժգնօրէն սեղմէ զայն վանդակին պատերուն դէմ։ Մեծ Պօան, որուն ստամոքսը լեցուած էր մէկ շունչով կլլուած ճագարով մը, չէր կրնար ինքզինքը պաշտպանել եւ յուսահատ ճիչեր կ'արձակէր։

Լեռոյ լռեց, չշարժեցաւ եւ զաւազելին պահապանները մեռած կարծեցին զայն։ Յաջորդ օրը, երկու օձերը աղուոր բարեկամներ եղած էին նորէն։

ՔԱՌԱԿՈՒՍԻ ԲԱՌ

. Ե . . .
. . . . .
. . . Ա .
Ա . . . .
. . Մ . .

Մինչեւ յառաջիկայ հինգշաբթի սոյն քառակուսի բառը արդէն նշանակուած գրերով ով որ ամբողջացնէ, առաջին անգամ պիտի ստանայ «Գաղղիերէն և օտար նշանաւոր կանանց կենսագրութեանց» գեղեցիկ հատորն։ Հ. Փ.

Մեր այսօրուան չորրորդ երեսին ծանուցումներուն մէջ կը հրատարակուի Համպուրկի Մ. Մ. Վարանթէն և Ընկ. հանրածանօթ դրամատան ազդն։ Մեր ընթերցողներուն ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք այս ծանուցումին վրայ. խնդիրը մասնաւոր ձեռնարկի մը վրայ չէ, այլ պետական վիճակահանութեան մը, զոր արտօնած և երաշխաւորած է կառավարութիւնն։

Սնունդ տղայոց.—Ֆոսֆաթին Ֆալիէռ։

Տես Դ. երես Վ. Փօլօլեան և Քըրդիկեան վաճառատան ազդը։

ՄԻՍՔԷԹ

Երուանդ եւ ընկերաց խնամքով այս անգամ զուտ խաղողէ պատրաստուած եւ ո՛ր եւ է վնասակար նիւթերէ լուռ ամենայնի զերծ լինելով ստամոքսը զօրացնելու եւ ախորժակ բանալու տկար ժեանցն համար բժշկաց կողմանէ իսկ անձկաւ սպառուած օղին եւ մաստիքան՝ ՄԻՍՔԷԹ մաքուր եւ կնքեալ շիշերով ու որոշեալ գընով՝ ի վաճառ հանուած են հետեւեալ տեղերը։ Ի Ղալաթիա սոմ. Պանըսյին կարգը Եուսուֆ Իզզէտոյին էֆէնտի խանին տակ Միսքէթի մթերանոցը եւ մայրաքաղաքիս ճանրածանօթ դեղարանները։ Բերայի Նշանաւոր զարեջրատուները։ Ղալաթիա Դոմինիօն խանին մէջ Պօղոս աղայի ճաշարանը։ Վօյվօտա փողոց թիւ 9, Քիւբէքճիլէր փողոց Խաչիկ աղայի թիւ 27 ճաշարանը։ Սանտըգճըլար փողոց Արթին աղայի թիւ 199 զբօսարանը։ Մահմուտիէ փողոց թիւ 111 Մակազէն Լիւս խանութը։ Թօփխանէ ծխավաճառ Եանիի թիւ 1 խանութը։ Կամուրջին վրայ Վափօրի շոգենաւերուն նաւամատոյցը Սթէֆանի հանի Գօսթի խանութը։ Եէնի Մահալլէի նաւամատոյցին դէմ թիւ 12։ Ի Պոլիս Համօբալըօ խանի կից Մէհմէտ փաշա խան թիւ 24։ Մեծ Շուկայ Մահֆազաճըլար փողոց Թօքաթլեանի թիւ 29 ճաշարանը Բերա Համօբալըօ շուկային մէջ թիւ 10։ Ղալաթիա Սէրայի կից թիւ 57։ Ղալաթիա Սէրայի դէմի փողոցը Բիւլպիւլ թիւ 6 խանութը։ Հալէպ Չարշըսի մէջ Սնինկ աղայի ճաշարանը, Մեծ Փողոց շաքարավաճառ Համբ Սարիմ աղայի թիւ 54 խանութը, Թարլա Պաշի Սերոբէ Անանեանի թիւ 40 մթերանոցը։ Ի Գում-գաբու Սթաւրօն ճաշարանի նպարավաճառ Համբ Միհրան Աղայի թիւ 21 խանութը։ Ի Լանկա Թուլումպա Մէյտան Մարսուպ աղայի թիւ 113 զբօսարանը։

Հետզհետէ բացուելիք մթերանոցներն ալ պիտի ծանուցուին կարգաւ։ 691

CUNARD ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Մարօքքօ շոգենաւը, Նաւապետ Հաւիլթըն, ասա հասաւ եւ շուտով պիտի մեկնի դէպ ի Լիվըրբուլ Ալեքսանդրիա ճամբով։

ԼԱՆՕԼԻՆ

ՔՐԷՄ ՏԸ ԹՈՒԱԼԷԹ

ԼԱՆՕԼԻՆ

ԼԱԽԱԳՈՅՆ	դարման ընդդէմ այրուածոց կեղեքուածներու։
ԴԵՐԱՁԱՆՑ	մորթի պահպանման համար, մանաւանդ մանուկներու մորթին, և գոյնի պահպանման։
ԼԱԽԱԳՈՅՆ	դարման ընդդէմ մորթի հիւանդութեանց և ընդդէմ սպիներութեանց։

Կը վաճառուի ամեն դեղարաններու եւ դեղօրէից ու անուշահոտութեանց մթերանոցներու մէջ։

Գործակալ եւ ներկայացուցիչ ի Կ. Պոլիս
Մ. Ս. ՖՐԼՕՑԼԻԽ
Կալաթա, Մերթէպանի փողոց, Գընաճեան խան։ 868

ԴԱՍԱՏՈՒ

Ուսումնական Խորհուրդէն վկայեալ երիտասարդ մը՝ հմուտ ձայնագրութեան եւ եկեղեցական երաժշտութեան, ինչպէս նաեւ կրօնական գիտութեանց, պատրաստ է դասախօսել այդ նիւթերու վրայ, թէ տանց եւ թէ վարժարաններու մէջ, ի հարկին գաւառներն ալ երթալու պատրաստ։ Դիմել «Արեւելք»ի Խմբագրատունը։

890 1—4

ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ ԿԻՒԼԻՍՏԱՆԻ
ԿԱՄ
ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՊԱՐՍԿԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

Ջօնեալ առ. ուսուցիչն իւր Մ. էֆ. Արիկեան Պ. Մ. Թաշճեան, շրջանաւարտ աշակերտ Մաքրուհեան վարժարանի, կուգայ սոյն երկասիրութեամբը մեծ պակաս մը լնուլ թուրքերէն լեզուի ուսման համար, ի պէտս պարսկերէն լեզուի ուսանողաց։ Թէ՛ պարսկահայոց եւ թէ՛ Թրքահայոց մէջ թերի եղող սոյն օգտաշատ գործը մամլոյ ներքեւ լինելով ի մօտոյ լոյս պիտի տեսնէ։

892 1—2

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱԿԱՆ ՄԵԾ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

Ն. ԱՆՏՐԻՕՄԵՆՕ

Ի ԲԵՐԱ Ի ՊՈԼԻՍ
Մեծ փողոց 283 Սուլթ. Պայազիտ ժեռմեճիլէր 99

Պատիւ ունիմ ծանուցանել յարգոյ հասարակութեան թէ գոհացնելու համար Բերայի եւ շրջակայից բազմաթիւ յաճախորդներս, ինչպէս նաեւ բազմաթիւ բարեկամներս որք արդէն կրցած են գնահատել իմ լուսանկարչական աշխատութիւններս, մեծ լուսանկարչատուն մը հաստատեցի ի Բերա։ Այս նոր հաստատութիւնը լուսանկարչական առաջնակարգ հաստատութիւններու հաւասար դիրքի մէջ դնելու եւ զայն արժանի ընծայելու համար բերացիներուն, ոչ մէկ զոհողութիւն չեմ խնայած։ Գործաւորներս ունին վերջերս հնարուած գործիներ եւ անոնց այլազան մանրամասնութիւններն, այնպէս որ ամեն մարդ կրնայ իր լուսանկարն հանել տալ իր ճաշակին համեմատ, ամենէն պզտիկ ձեւէն մինչեւ բնական մեծութեամբ։

Երեսնամեայ փորձառութիւն մը եւ լուսանկարչական գործիներուս բազմազանութիւնը երաշխիք մըն են թէ իմ բլիշէներս լաւագոյնս պիտի յաջողին։

Այս ըսածներուս ճշդութիւնն ստուգելու համար կը բաւէ այցելել իմ լուսանկարչատունս եւ, եթէ փափագ յայտնուի, փորձ մը հանել տալ փաստապէս համոզուելու համար։

Լուսանկարները կը յաջողին թէ՛ մշուշապատ օդին եւ թէ՛ պայծառ օդին։

Գիները համեմատաբար չափաւոր են։

822 18—100

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷՅԻ ԽԱՍՍԱՅԻ ՇԱՀԱՆԷ

Ալթըդ զաւթըեէ տայիրէսի իլթիզամինտէ քեային մուճէմատէժէն ինչա դըլընան մա պօտուրում 5 գաթ եպնիեէյէ չէհրի 15 տաէտ լիրայի օսմանիեէ թայիպ զուհուր իթտիյիեինտէն զամիլ իլէ իսթիճարընա թալիպ օլանըլ Հազինէյի Խասսայի Շահանէյէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

28 թիշրինի էվվէլ 309 2—3

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԻՐԱՄԻԼԻՐԻ

Պէյքօզ Տապաղխանէսի իչուն մէվզու միւնագասատա գօնուլան 10,000 աատէտ թուզլը գույու Գայսէրի կէօնէլերին իթասընա թալիպ օլան արըն փէյ սիւրմէք վէ չէրաիթը մուգաւելէնամէսի անլամագ իզզրէ թարիխը իլանտէն իթիպարէն 1 հաֆթա խիթամընա գատար պէհէր կիւն մագամը Սէրասքէրիյէ լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 32 2—3

Նիգամիյէ լէվազըմաթը անպարը իչուն միւբաաէա օլունաճագ 20,000 արշունը ձէտիտ պէյազ մաատա մէլըգ պէհէր արշունը ձէտիտը 1 զրշ. 32 փարաեա թալիպի զուհուր էթմիշ օլուպ թէշրինի սանիի սումէնին Ցինճի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասասը իճրա օլունաճագ մէզքուր կիւնտէ գարարը գաթիյի վէրիլէճէկլիյինտէն իթասընա վէ իրթիյէտի կիւնի 100ուէ 5 թէմինաթը իլէ թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Նօ. 33 2—3

ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԳԱԼՖՕՐԱՒԼՕ ԵՂԲԱՐՔ

ԲԵՐԱ, ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 345, ՊՕՆ ՄԱՐՇԷԻ ԴԻՄԱՑԸ

Գալֆօրալօ եղբարք պատիւ ունին ծանուցանելու հասարակութեան թէ Փարիզէն ստացած են կանանց համար մեծաքանակ նորաձեւութիւններ, ինչպէս, շրջազգեստի համար յոյժ գեղեցիկ մետաքսեայ կերպասներ, բուրդէ բազմազան կերպասներ, չուխայ, բլիւշ և ուրիշ շատ ճոխ նիւթեր՝ բարձր նորաձեւութեան վերաբերեալ։

Գալֆօրալօ եղբարց տունը նպաստաւոր կերպով ծանօթ է հասարակութեան իբրեւ ընտիր եւ լաւ նիւթ մատակարարող. հիմայ, Գալֆօրալօ եղբարք փափագելով որ իրենց ապրանքներ ամենուն կողմէ ալ նախամեծար համարուին հասարակութենէն, շատ չափաւոր գիներ նշանակած են։

Այս տունը մասնաւորապէս կը յանձնարարուի իր այն սիրուն մետաքսեղէններուն համար, որոցմով հարսի զգեստներ կը շինուին։

860 ՈՐՈՇ ԳԻՆԵՐ ՇԱՏ ՉԱՓԱՒՈՐ 9—20

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ ԼՈՆՏՐԱՅԻ ՄԷՋ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԱՐՈՒԵՍՏԻՑ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ ՈՐ ՊԻՏԻ ՏՐՈՒԻ

ԼՈՆՏՕՆԻ ՕԼԻՄԲԻԱ ԱՊԱՐԱՆՔԻՆ ՄԷՋ

Այս ցուցահանդէսը, որոյ բացումը Կալլէսի իշխանին ու իշխանուհւոյն կողմէ տեղի պիտի ունենայ, հոն ապրանք ի տես դնողներուն կը խոստանայ աւելի մեծ յաջողութիւն մը քան թէ՝ Վենետիկը Լոնտոնի մէջ անուանուած՝ ասկից առաջ սարքուած ցուցահանդէսը։ Հինգ միլիոն անձինք այդ ցուցահանդէսը այցելեցին և գոնէ յիշատակ մը պահելու համար զանազան նիւթեր գնեցին անկից։ «Կոստանդնուպոլիս Լոնտրայի մէջ» աններեւակայելի ընդունելութիւն մը պիտի գտնէ և անգլիական մամուլը որ արդէն շնորհակալութեամբ յառաջանալը իր ընթերցողներուն կիմացնէ։ Ի տես դրուած ամեն նիւթի վաճառումը ազատ ըլլալէ զատ, նաեւ ամեն միջոցներով պիտի քաջալերուի։ Վարչութիւնը մասնաւոր առաւելութիւններ ալ պիտի տայ անոնց որոնք հոն իրենց գործելու եղանակը պիտի ցոյց տան գործաւորներ բանեցնելով, օրինակ մետաքսէ կերպասներու, բանուածքի, սատափէ ձեռագործներու եւ ճախարակաւոր չինուածքներու։ Ցուցահանդէսին մասնակցողներուն Անգլիա խրկուած ու վաճառած ապրանքները ո եւ է տուրքի մը չի պիտի ենթարկուին։

Ցուցահանդէսին յատակագիծը և կանոնագիրը տեսնելու և ուրիշ ամեն տեղեկութեանց ու մանրամասնութեանց համար անյապաղ պէտք է դիմել «Օլիմբիա Լիմիթէտ» ընկերութեան գրասենեակը Ղալաթիա Բարաքէյ թիւ 13։ 880 5—10

ՀՐԴԵՀԻ եւ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

881

ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ եւ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3.000.000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 11.141.290

ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐԻՈՅ 2.794,012

ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՍՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3.000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4.146,418

ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐԻՈՅ 1.099.000

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար ըերնք ներկայացնել. Նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչև ցարդ տուած վնասնին [illegible] Անգլիական Ոսկին կ՚անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

[illegible] Անգլ. Ոսկի 500.000 — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ՚ապահովագրէ շոգենաւաց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամարկղներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ փափագողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ [illegible] և [illegible] սենեակներն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** Գործակալ [illegible] վերոյիշեալ երեք Ընկերութեան

ՏՐԴ. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՆԳԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

1 ՊԱՀՃԷ-ԳԱՊՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Մասնաւորապէս առանց ցաւցնելու լինդէրի արհեստական ակռաներ պատրաստելու, մէկ ակռայէն ամբողջական շարուած ակռաները, ոսկի, արծաթով և ծծմբով լեցնելու, ինչպէս նաև դարմանումն ամեն տեսակ բերնի և ակռայի հիւանդութեանց։ (Բացի կիրակէ) ամեն օր առաւօտէն մինչև կէս օր։ 114

ԿԱՀ ԿԱՐԱՍԵԱՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆԵՐ

Բիզա փաշա խանը թիւ 27 և Սէրասքեր ճատըէսի Աճէմ խանին տակ թիւ 14

Որպէս զի աւելի լաւ տեսակէ եւ աւելի աժան գնով ապրանք վաճառենք մեր այն յաճախորդաց որք պիտի դիմեն Վ. Ա. Գօլըեան եւ Քրթիկեան անուամբ ասկից առաջ մեր հաստատած վաճառատունն ի Պոլիս Բիզա փաշա Եօգուշը թիւ 27, մեր պաշտօնեայներէն հմուտ անձ մը ղրկելով այցելել տուած ենք Անգլիոյ, Գերմանիոյ, Փարիզի, Լիոնի, Լոնտոնի, Իտալիոյ և այլ տեղերու գործարանները եւ հետեւեալ ապրանքները գնած ենք կանխիկ։

Թաւիշէ զանազան կերպասներ, ապածոյներ, մէկ կտորէ թաւիշէ կապերտներ, ծաղիներ, հնդկական կապերտներ, մոմլազ կտաւներ եւ այլն։ Կահ կարասեաց համար մետաքսեայ կերպասներ (պրօքաթներ, մետաքսեայ թաւիշներ, ղետաքսեայ «ռէբս», «ֆանթէզի» եւլն. ծաղկեմկար բանուած թաւիշներ, բուրդէ «ռէբս» եւ այդ կարգի կահ կարասեաց յատուկ կերպասներ։ «բլիւշ»ներ, վարագոյրի համար թիւլեր, սեռուններ եւլն։ Նոյնպէս այդ կարգի լաւ տեսակէ ապրանքներ։ Համոզուած զոյացուցած ենք թէ մեր այս ապրանքներու տեսակի, լաւութեան եւ աժանութեանը համար պիտի արժանանանք հանրութեան համակրութեանը։ Ցարգոյ յաճախորդաց համար Բիզա փաշա խան գտնուած վաճառատունէն զատ Պապը Սէրասքէր ճատըէսի Աճէմխանին տակ թիւ 14 ուրիշ վաճառատուն մըն ալ բացած ենք։ Այդ երկու վաճառատանց մէջ պաշտօնի կոչած ենք մէկ քանի ճարտար կահագործներ։ Կը սպասենք որ ազգը հասարակութիւնը քաջահաւտի այցելել մեր մթերանոցները։

810 11—30

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Կ. ԵՍԱՅԵԱՆ ԵՒ Յ. ԽՍԱԳՈՒԼԵԱՆ

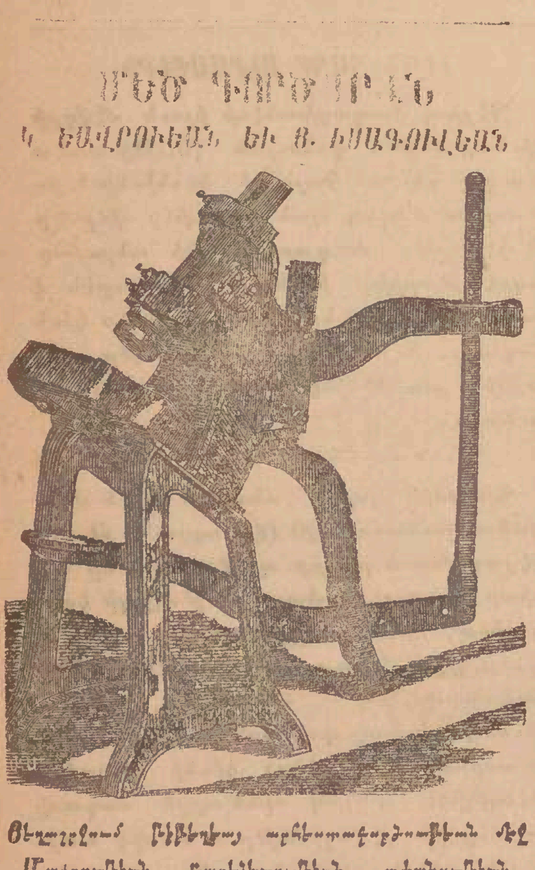

[illegible] արհեստագործութեան մէջ

Մետալներ, բարեձեւութեան, աժանութեան

Թէյի, լօգումի, հէլվայի, խավեարի, ընձէլի, խահվէի, շաքարի, սիկառի, թուղթի և այլ բաղում պիտոյից յատուկ սափեր նոր և գեղեցիկ ձեւերով և գոյներով։

Լուսավառութեան յատուկ լապտերներ, տան վերաբերեալ ամեն տեսակ կահեր, պարտէզի դոյլեր, լուացարաններ, եւլն. եւլն. եւ բոլորական ճաշակաւ ներկուած։

Դիւրամատչելի ամենուն։

Մեծաքանակ յանձնարարութիւնք թէ՛ Պոլսէն և թէ գաւառներէն փութով և ճշդութեամբ կը կատարուին։ 719

Պահճէ-Գաբու, Րասիմ Բաշա խանի դէմ։

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

VICHY

Վարչութիւն՝ ՓԱՐԻԶ, 8, Պուլվար Մոնմարթր

GRANDE GRILE.— Աւշային ախտութիւնք, մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, լեարդի և փայծաղի մաղձումն, ներքին գործարանաց խցմունք, մաղձային քար և այլն։

HOPITAL.— Մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, ստամոքսի ծանրութիւն, դժուարամարսութիւն, ախորժակի պակասութիւն, չղջացաւ, անմարսութիւն։

CELESTINS.— Երիկամանց եւ փամփուշտի ախտութիւնք, միզական աւազ և միզական քար, յօդացաւ, շաքարախտ (Տիապէթ), սպիտակուցա-միզական (Ալպիւմինիւրի)։

HAUTERIVE.— Երիկամանց և փամփուշտի ախտութիւն, աւազ, քար, յօդացաւ, շաքարամիզութիւն, սպիտակուցամիզական։

Աղբիւրին անունը պէտք է փնտռել շիշերու քթոցին վրայ։

Անգլիական դեղարանն ու դեղավաճառանոցն ի Կ. Պոլիս, եւ ամեն դեղագործներուն քով։

COMPAGNIE RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

11 [illegible]

2 14 [illegible]

3 1 [illegible]

3 15 [illegible]

4 15 [illegible]

[illegible] 214 [illegible]

805

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

[illegible]

[illegible]

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	2000	[illegible]	1550	[illegible]	3900
[illegible]	3000	[illegible]	3500	[illegible]	1700
[illegible]	1500	[illegible]	2200	[illegible]	1500
[illegible]	2800	[illegible]	1500	[illegible]	1000
[illegible]	2000	[illegible]	2200	[illegible]	2500
[illegible]	3000	[illegible]	2000	[illegible]	4400
[illegible]	2200	[illegible]	5000	[illegible]	2200
[illegible]	2000	[illegible]	7000	[illegible]	9000
[illegible]	3300	[illegible]	1800	[illegible]	3500
[illegible]	2600	[illegible]	5000	[illegible]	3500
[illegible]	2500	[illegible]	3300	[illegible]	4000
[illegible]	2100	[illegible]	3000	[illegible]	5200
[illegible]	2000	[illegible]	4900	[illegible]	2000
[illegible]	2700	[illegible]	2900	[illegible]	2000
[illegible]	5000	[illegible]	3000	[illegible]	4800
[illegible]	5500	[illegible]	1500	[illegible]	3000
[illegible]	3400	[illegible]	2000	[illegible]	1200
[illegible]	2500	[illegible]	1500	[illegible]	2800
[illegible]	2500	[illegible]	4300	[illegible]	900
[illegible]	4800	[illegible]	6500	[illegible]	5000
[illegible]	2100	[illegible]	2000	[illegible]	5000
[illegible]	2600	[illegible]	5100	[illegible]	3600
[illegible]	3000	[illegible]	2000	[illegible]	1000
[illegible]	3200	[illegible]	3000	[illegible]	200
[illegible]	2600	[illegible]	5000	[illegible]	200
[illegible]	300	[illegible]	4500	[illegible]	140
[illegible]	700	[illegible]	2000	[illegible]	120
[illegible]					8000
[illegible]					3000
[illegible]					3160

[illegible]

[illegible] Յ. [illegible] ԵՒ [illegible]

Գործակալ

Թիւ 17-18, [illegible] խան, Ղալաթիա

858

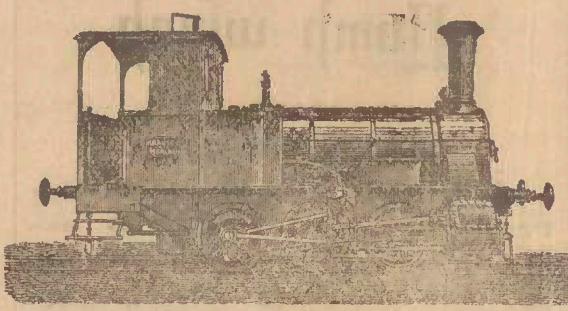

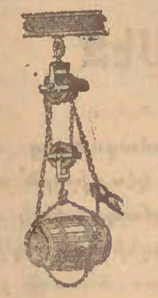

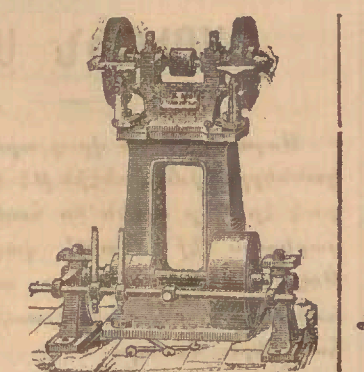

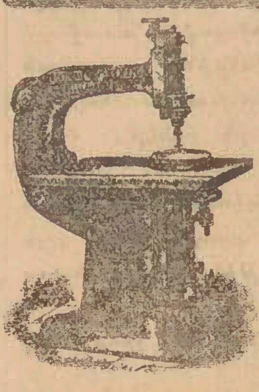

ԷՔՄԱՐՕՑ ՎԻՔԳԱՆՏ

ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՄԵՔԵՆԱՑԻՑ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ

ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆՆԵՐՈՒ

ԱՐՏԱԾՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՇՐՋԱՆԱԿ

Մեքենաներու և գերմանական արհեստական նիւթերու ցուցադրութիւն ի Ղալաթիա, Բերչէմպէ-Բազար, Թիմարէթ խան (նախկին կեդրոնական ծխախոտի Րէժի)

Արհեստական, երկրագործական ճարտարապետական, նաւային եւայլն, եւայլն ՆԻՒԹԵՐՈՒ և ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌՈՒՄ։

Տեղեկութիւնք կը տրուին մեքենաներու, ամբողջ գործարաններու գինը սակման վրայ։

Ցուցադրութեան մէջ կը գտնուի միշտ գեղեցիկ ամբողջ մը զանազան մեքենաներու, չրջաններու, խոհանոցի նիւթերու, գերմանական լինոլէօմի և ուրիշ վաճառքներու։ 798

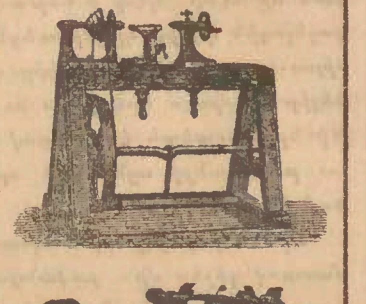

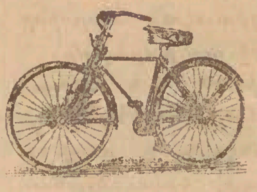

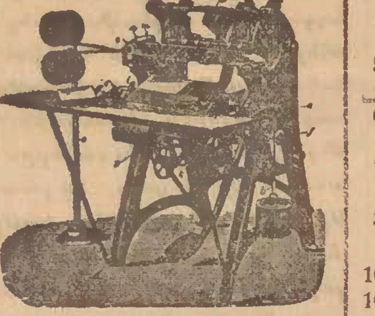

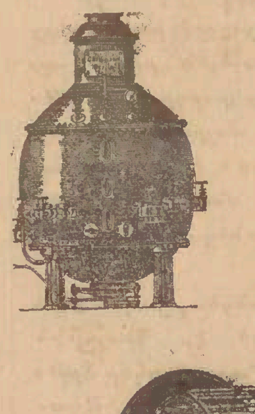

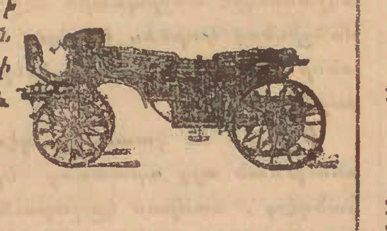

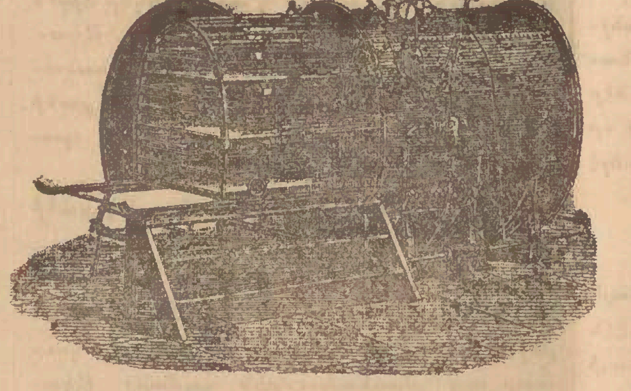

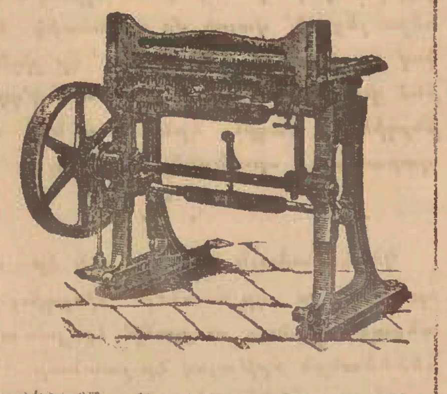

ՄԵԾ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՑ

Օրինաւորապէս երաշխաւորեալ Պետութեան իշխանութենէ ի ՀԱՄԲՈՒՐԿ

500,000 մարք կամ

625,000 Ֆրանքի

Մեծագոյն պարգեւը կը տրուի ամենէն մեծ թիւը շահողին՝ Դրամագլխոց Մեծ-Նոր վիճակահանութենէն, երաշխաւորեալ Համպուրկի կառավարութեան կողմէ։

Բայց ամեն պարագայի մէջ

1	մեծ պարգեւ	300000	մարք
1	»	200000	»
1	»	100000	»
2	»	75000	»
1	»	70000	»
1	»	65000	»
1	»	60000	»
1	»	55000	»
2	»	50000	»
1	»	40000	»
5	»	20000	»
3	»	15000	»
26	»	10000	»
56	»	5000	»
106	»	3000	»
253	»	2000	»
6	»	1500	»
756	»	1000	»
1237	»	500	»
33950	»	148	»
18991	»	300	200

150, 127, 100, 94, 67, 40, 20

Դրամագլխոց յայտ կարեւոր վիճակահանութիւնը, արտօնեալ բարձրագոյն իշխանութենէն ՀԱՄԲՈՒՐԿԻ, և երաշխաւորեալ Պետութեան ամբողջական ստացուածքով, 110,000 տոմսակ կը պարունակէ, որոց 55400ը ապահովապէս պիտի շահին։ Այս վիճակահանութեամբ շահուելիք դրամագլուխը գրեթէ

13,000,000 ՖՐԱՆՔԻ ՈՍԿԵԴՐԱՄ

Այս դրամի վիճակահանութեան նպաստաւոր կարգադրութիւնն այն եղանակաւ է որ վերոյիշեալ ամեն մէկ 55,400 պարգեւք՝ եօթը յաջորդական կարգի պիտի բաժնուին ապահովութեամբ։

Առաջին կարգին գլխաւոր բաժինն է 50,000 մարք, երկրորդ կարգինը՝ 55,000 մարք, երրորդ կարգինը՝ 60,000 մարքի կը բարձրանայ, չորրորդը՝ 65, հազար մարք, հինգերորդը՝ 70,000 մարք, վեցերորդը՝ 75,000 մարք, և եօթներորդը պատահաբար 500,000 մարքի, բայց ամեն պարագայի մէջ 300,000—200,000 մարքի։

Ստորագրող պաշտօնական տունը ներկայիս յարգանօք կը հրաւիրէ շահելու ըսել ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՑ ԱՅՍ ՄԵԾ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՆ։

Հրամանները տալու փափագող անձերէ կը խնդրուի ամեն մէկու դրամները ղրկել Ֆրանսայի կամ Եւրոպիոյ ամեն երկրաց պանքաներու տոմսակներով կամ թէմպռ-բոստալ կամ ամենէն դիւրինը կ՚ըլլայ [illegible] կել ձեր երկրի համաձայն մանտա բոստալ, գերմանական կամ աւստրիական, ֆրանսական կամ անգլիական թղթատարական պատուէրագրերով։

Առաջին կարգի վիճակահանութեան համար

1 բուն ամբողջ տոմսակը կ՚արժէ ֆրանք 7.50

1 բուն կէս տոմսակը կ՚արժէ ,, 3.75

1 բուն քառորդ տոմսակը կ՚արժէ ,, 1.90

Հետեւեալ կարգերուն տոմսակներու պարգեւը և բոլոր պարգեւներուն բաշխումը ու վիճակահանութեանց թուականները, վերջապէս ամեն պարագաները կրնան տեսնուիլ պաշտօնական ցուցակին մէջ։

Իւրաքանչիւրը պիտի ստանայ բուն տոմսակները պետական զինանշանով դրոշմուած, և միանգամայն վիճակահանութեանց պաշտօնական յայտագիրը, ուր պիտի երեւին պէտք եղած մանրամասնութիւնները։ Վիճակահանութենէն անմիջապէս ետքը իւրաքանչիւր տոմսակ ունեցող պիտի ընդունի քաշուած պարգեւներու պաշտօնական ցուցակը պետական զինանշանով։ Պարգեւներու վճարումն անմիջապէս պիտի կատարուի ըստ յայտագրին, պետական երաշխաւորութեամբ։ Պարգեւները վճարելի են Ռէյսմարքով։ Այն պարագային յորում հակառակ մեր ակնկալութեան, վիճակահանութեանց յայտագիրը մէկուն գործին չյարմարի, պատրաստ ենք ետ առնելու վիճակահանութենէն առաջ այն տոմսակները որք չեն հաճուած և ետ ղրկել ընդունուած գումարը։ Եթէ փափագ յայտնուի, վիճակահանութեան պաշտօնական յայտագիրը յառաջագոյն կը ղրկուի ձրիապէս տեղեկանալու համար անոր։ Կը խնդրենք որ կարելի եղածին չափ շուտ ղրկուին մեզ հրամանները, բայց ամեն պարագայի մէջ յառաջ քան

870 25 Նոյեմբեր 1893 Ն. Տ. 5—5

ՎԱԼԱՆԴԻՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Դրամատուն ի ՀԱՄԲՈՒՐԿ, Գերմանիա

ՇԻՐՔԷԹԻ [illegible]

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1893 Նոյեմբեր 2 էն սկսեալ մինչեւ 1894 Յունուար 17

(Բոլոր կիրակի օրերէն) Եւրոպական եզերէն Կամուրջ իջնող շոգենաւոց երթեւեկութեան ժամ. — Թ.

2 — Ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Պօյճ. Ռ. Հս. [Ռ. Հիսարի շոգ.ին հետ պիտի հաղրդ.] 38

2 45 Ռ.Ա.Գվ.Ենմ.Մզպ.Պէօյ.Թրպ.Պէյզ.անտի Ասիական եզերք անցնելով մինչեւ Գնտ. եղած նմտոյց.ներն հանդիպելով Օրթ. պիտի երթայ։Գնտ.ի շոգ.ին հետ կը հաղորդկ. Ուրբ.ները Օրթ.Վնք. Ջնկ. Պէյլ. Գզկ.Պշք. 18

3 15 Ենմ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Ենք.(Ենք.շոգ.ին կը հաղրդ.Ուրբ.ները ՍԹՆ.Մրկ. Պօյճ.Ռ.Հս. Ռ.Հս.ի շոգ.ին հետ կը հաղորդակցի 17

3 45 Ենք.ՍԹն.Մրկ,Պօյճ.Ռ.Հս.Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ. Պշք. բացի ուրբաթէ, 28

4 15 Ենմ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Ենք.ՍԹՆ.Մրկ.Պօյճ.Ռ.Հս.Պէպ.Պշք.Պէպք.ի շոգ.ին կը հղրդ.Ուրբ.ները Արն.Գրչ.Օրթ. 39

5 10 Ա.Գվ.Ենմ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Ենք.ՍԹՆ.Մրկ.Պօյճ.Ռ.Հս.Պէպ.Արն.Գրչ. Օրթ.Պշք. 32

6 15 Ենմ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Պէգ.Ենք.ՍԹէՆ.Մրկ.Պօյ.Ռ.Հս. Պէպ.Արն.Գրչ.Օր.Պշ. 41

7 15 Ենմ.Մէգ.Պէօյ.Թպ.Պէգ.Բշպ.Են.Մկ.Գնլ.Ռ.Ա.Հս.Գնտ.Ար.Ջնկ.Պէյլ.Օր.Գզ.Պշ.Իս. 22

8 15 Ա.Ռ.Գվ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Ենք.ՍԹՆ.Մրկ.Ռ.Հս.Պէպ.Արն.Գրչ.Օր.Պշք. 19

10 — Ռ. Հիս. Ջնկ. բացի Ուրբ.է) 39

10 15 Ենմ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Ենք.Մրկ.Ռ.Հս.Արն։ Օրթ. Պշք. 34

Ենիքէօյէն Կամուրջ իջնող շոգենաւք

2 30 Ենք.ՍԹՆ.Մրկ.Պօյճ.Ռ.Հս.Պէպ.Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք. 42

Պէյքօզէն Կամուրջ իջնող շոգենաւք

2 — Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ. Պշք. 32

2 30 Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ. Պշք. 22

2 40 Օրթ.էն ուղղակի կամուրջ բացի Ուր.է 33

3 — Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշք. 42

3 35 Հս.էնՊէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշք.Գպ.Ուրբ.4ի 19

4 15 Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշք.բացիՈւր.է 28

4 20 Օրթ.էն ուղղակի կամուրջ բացի Ուր.է 18

4 45 Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշք.Գպ.բացի Ուր.է 42

5 15 Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ. Պշք. բացի Ուր.է 17

Ասիական եզերէն Կամուրջ իջնող շոգենաւք

2 — Գնտ.Վնք.Ջնկ.Պէյլ.Գզկ. 34

2 — Պէյզ.Բշպ.Ջպզ.Գնլ.Ա.Հիս.Գանտ.Օրթ.(Գնտ. կը հաղրդկ. Ուրբաթները բացի Օրթ.էն Վան.Ջնկ.Պէյլ.Գզկ. 33

2 35 Պէպ.Գն.Վնք.Ջնկ.Պէյլ. Գզ.Պշք.բցի.Որ.է 41

2 30 Պէյզ. Բշպ. Ենք. Գնլճ. Պօյճ. Ռ.Ա.Հիս.Գնտ.Արն.Ջնկ.Պէյլ.Օրթ.Գզ.Իսկ. Պշ.Գպ. 25

3 35 Ա.Հս.Գնտ.Վնք.Ջնկ.Պէյլ.Գզկ.Պշք. 34

3 25 Պէյզ.Բշպ.Ջպ.Գնլ.Ա.Հս.Գնտ.Օր. (Գնտ.ի շոգ.ին կը հղրդկ.) Ուր.ները բացի Օրթ.է Վնք.Ջնկ.Պէյլ.Գզկ.Պշք. 18

4 15 Գնտ.Վնք.Ջնկ.Պէյ.Գզ.Իսկ. բացի Ուր. 38

4 50 Պէյզ.Բշպ.Ջպզ.Գնլ.Ա.Հս.Գնտ. [Գնտ.շոգ. հետ կը հաղրդ.Ուրբ.ներըՎնք.Ջնկ.Պէյլ.Գզկ.Պշք. պիտի հանդիպի] 33

5 25 Գնտ.Վնք.Ջնկ.Պէյլ.Գզկ.Պշք. բացիՈւր.է 18

7 — Մրկ.Ռ.Ա.Հս.Գնտլ.Արնվ.Ջէնկ.Պէյլ.Օրթ.Գզկ.Պշք.Իսկ։ Հնգշ. օրերը Օր.Պշ. չկայ 15

9 — Պէօյ.Թրպ.Պէյզ.Բշպ.Ջպ.Գնլ.Ա.Հս.Գնտ.Վնք.Ջնկ.Պէյլ.Գզկ.Իսկ. 28

10 10 Պէյզ.Գնլ.Ա.Հս. Ջնկ.Պէյլ.Պշ.բացի Ուր.է 42

10 20 Գանտիլլիէն ուղղակի կամուրջ 33

11 55 Գզկ. Իսկ » » 12

(Բոլոր կիրակի օրերէն) Կամուրջէն Եւրոպական եզեր երթեւեկող շոգենաւոց ժամերը

3 10 Պշք.Օրթ.Արն.Պէպ.Ռ.Հս.Մրկ.Ենք.Թրպ.Պէօյ.Մէգ.Ենմ.Ա.Գավազ 32

4 5 Գապ.Պշք.Իսկ.Գզկ.Օրթ.Պէյլ. Ջնկ.Արնվ.Գնտ.Ա.Ռ.Հս.Գնլ.Մրկ.Ենք.Բշպ. Պէյզօզ Թրպ.Պէօյ.Մէգ.Ենմ. 2

4 25 Պշք.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ.Ռ.Հս.Պօյճ. ՍԹՆ. Ենք.Թրպ.Պէօյ.Մէգ.Ենիմ. 41

5 20 Իսկ.Պշք.Գզկ.Օրթ.Պէյլ.Ջնկ.Արնվ. Պէպ.Գտն.Ա.Ռ.Հս.Գնլ.Ջպզ.Մրկ. 25

6 — Գապ.Պշք.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ.Ռ.Հս. Մրկ.Ենք. Պէյզ.Թրպ.Պէօյ.Մէգ.Ենմ.Գվզ.ներ 19

7 — Պշք.Իսկ.Գզկ.Պէյլ.Ջնկ.Արն.Գնտ. Ռ.Հս.Պօյճ.Գնլ.Ենք.Թրպ.Պէօյ. 28

8 30 Պշք.Օրթ.Արնվ.Պէպ.Ռ. Հիս.Մրկ.Ենք.Թրպ. Պէօյ.Մզպ.Ենմ. 34

9 20 Պշք.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ.Ռ.Հիս.Ուրբ.ները Օվկ.վերջ Մրկ.Ենք.Թրպ.Պէօյ.Մէգ.Ենմ. 39

10 5 Պշք.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ.Ռ.Հս.Պօյճ. Մրկ. ՍԹՆ.Ենք.Թրպ.Պէօյ.Մէգ.Ենմ. Ուրբ.ները 10վայրկեան ետքը 18

10 45 Ռ.Հս.Պօյճ.Միրկ.ՍԹէն.Ենիք.Թրպ.Պէօյք. Մէգ.Ենիմ. ՈւրբաԹները չկայ 17

11 20 Ենք.Թրպ.Պէօյ. Մէգ.Ենիմ. 39

11 45 Պէպ.Ռ.Հիս.Պօյճ.Ենք. 42

Կամուրջէն Պէյքօզ երթեւեկող շոգենաւոց ժամերը

4 10 Ուղղ. Պէպքէ բացի ուրբաթէ 42

4 30 Ուղղ. Պէպքէ բացի Ուրբաթէ 17

10 35 Պշք.Օր.Գրչ.Արն.Պէպ.Գնտ.Ա.Ռ.Հս.Գնլ. Մրկ.Ենք.Բշպ.Պէյզ. բացի Ուրբաթէ 25

11 15 Գապ.Պշք.Օթ.Գչ.Արն.Պպ.Ռ.Հ.Պօյճ.Մրկ. ՍԹէՆ. Ենք. 28

11 45 Պշք.Օրթ.Գրչ.Արն. Գնտ. 41

12 15 Պշք.Օրթ.Գրչ.Արնվ. 22

Կամուրջէն Ասիական եզեր երթեւեկող շոգենաւոց ժամերը

2 50 Ուղղակի Ա. Հիսար բացի Ուրբաթէ 34

3 20 Իսկ.Գզկ.Պէյլ.Ջնկ.Վնք.Գնտ.Ա.Հս.Գնլ. Ջպզ.Բշպ.Պէյզ 33

3 35 Ուղղակի Գանտիլլի 38

4 50 Ուղղակի Գանտիլլի բացի ուրբ.է) 18

8 45 Պշք.Գզկ.Պէյլ.Ջնկ.Գնտ. Ա.Հս.Գնլ.Ջպզ. Բշպ.Պէյզ.բացի Ուրբաթէ 42

9 30 Պշք.Գզկ.Պէյլ.Ջնկ.Վնք.Գնտ. 33

10 20 Պշք.Գնտ.Ա.Հս.Գնլ.Ջպզ.Բշպ.Պէյզ. Մէգ. Ռ.Ա.Գավազներ 38

10 40 Պշք.Գզկ.Պէյլ.Ջնկ.Վնք. Գնտ. Ա. Հիսար Գպ. Ուր.ները10 30ինԻսկ.Արնվ.Ռ.Հս.Մրկ. Ենք.Պէօյք.կը հպի.Վնք.եւ Պէպ.չկայ. 32

11 20 Գպա.Պշք.Գզկ.Պէյլ.Ջէնկ.Վնիք. Գնտլ. Պէպ. ՈւրբաԹները Իսկ. 19

11 18 Գնտ.Ա.Հս.Գնլ.Ջպզ.Բշպ.Պէյզ. 33

11 30 Իսկ. Գզկ. բացի Ուրբաթէ 12

12 — Գզկ.Պէյլ.Ջէնկ.Վանք. 34

ԻՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Իսկիւտարէն Կամուրջ		Կամուրջէն Իսկիւտար	
— —		— —	
— —		— —	
— —		— —	7 —
— —		— —	7 30
— —	7	— —	8 15
— —	8 10	— —	9 5
2 15	8 20 Վոսփ.	2 50	9 50
3 —	8 50	3 20 Վոսփ.	10 15
3 30	9 30	3 25	10 30 Ֆէրպ.
3 45 Ֆէրպ.	9 45 Ֆէրպ.	3 50	10 40 Գզկ.
4 —	10 25	4 30 Ֆէրպօթ	11 —
4 30	10 45	4 40	11 30 Ֆէրպ.
4 50 Վոսփ.	11 — Գուզկ.	5 20 Վոսփ.	11 30 Գզկ.*
5 30	11 — Ֆէրպ.	5 35	11 50
5 30 Ֆէրպ.	11 20	6 15 Ֆէրպօթ	— —
6 15	12 5	6 25	12 10

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իսկիւտարէն Կամուրջ		Կամուրջէն Իսկիւտար	
— —	—	— —	6 25
— —	7 —	— —	7 —
— —	8 10	— —	7 30
— —	8 20 Վոսփ.	— —	8 15
— —	9 —	2 50	9 5
2 30	9 30	3 25	9 50
3 20	9 45 Ֆէրպ.	3 20 Վոսփ.	10 15
3 45 Ֆէրպօթ	10 15	3 50	10 30 Ֆէրպ.
4 —	10 40	4 30 Ֆէրպօթ	10 40
4 30	11 — Ֆէրպ.	4 50	11 30 Ֆէրպ.
5 30 Ֆէրպօթ	11 10	5 20 Վոսփ.	11 30 Գզկ.
5 15	11 45	5 35	11 50
6 —	12 5	6 15 Ֆէրպօթ	12 10

*Այս երթեւեկութիւն ուրբաթ, շաբաթ եւ տօն օրերը տեղի չպիտի ունենայ։

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

3 30 Հարէմէն Սալաճագ(բացի կիրակիէ եւՈւր.է)

4 30 » » (ուր.ժամ 4ին)

10 40 » » (բացի ուր. կիր. օրերէ)

11 25 » » [ուր. կիր. ժ. 10.45ին]

3 — ԿամուրջէնՀարէմՍալաճագ[բացի կիր.Ուր.է]

4 — » » » [Ուր3 30ին]

10 10 » » անտի Սալաճագ [բացի ուր. կիր. օրերէ

11 10 » » » Սալաճագ [կիրակի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 10.30ին]։

ԻՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ

ԵՒ

ԳԱՊԱԹԱՇԻ ՄԻՆՉԵՒ ԿԱՌԱԲԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 45 Իսկիւտարէն Գապաթաշ Սիրքէճի

5 30 Իսկիւտարէն Սիրքէճի

9 45 Իսկիւտարէն Սիրքէճի

11 — Իսկիւտարէն Սիրքէճի

4 45 Սիրքէճիէն Իսկիւտար

6 15 Սիրքէճիէն Գապաթաշ Իսկիւտար

10 30 Սիրքէճիէն Իսկիւտար

11 30 Սիրքէճիէն Գպթ.Իսկիւտար

Ծան.—Օդը միգապատ եղած ատեն, շոգենաւք իրենց գտնուած տեղը պիտի մնան։